

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 44 (45)

TORONTO, Ontario, 1950 m. LAPKRIČIO (November) mėn. 2 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. C. Society of Canada.

Authorized as Second Class Mail Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada

VĖLINĖS

Gyvybė ir mirtis — dvi didžiosios žemiškojo gyvenimo paslaptys. Nesupranta žmogus gyvybės, nesupranta taip pat ir mirties. Gyvenimu jis džiaugiasi ir jį myli, o mirties bijo. Gyvenimas, mat, vis dėlto yra jo paties valioje, o mirtis ir, kas už jos, nepaveikiami.

Ji ateina dažnai staiga ir beveik visada nelaukiama. Nelaukiama net ir tada, kai žmogus pats sakosi jos laukias. Kaip toje pasakoje: "Ateik mirtie, išvaduok iš vargų. Gyventi nebepakeliu", šaukia varguolis. O kai mirtis pasirodo, jis išsigąsta ir prašo pasišalinti.

Paslaptinga ir didelė misterija mirtis. Misterija be atomazgos. Ji lyg slogutis sleigia kiekvieno žmogaus gyvenimą. Vėlinė žino, kad su ja teks susidurti, kad jos neišvengs, o gyvena dažniausiai tarytum amžiams čia kurtųsi ir tik mintydamai prisimenama tiesa. Mintytojai ją gvildena ir neperkanda, poetai ją dainuoja, minios prasičekieli, rauda su ja susidūrę, nes ji atneša naujūmų ir jų gyvenimą ir primena savąjį likimą.

Paslaptinga ir baugi mirtis šios žemės gyventojui, bet suprantama, kas iš Kūrėjo kildina gyvybės paslaptį ir žmogiškąją poskirį, kas priima Apreiškimo tiesas visa širdimi. Kas jų nepriima ir savo žmoniškąją "didybę" nori būties ir gyvybės paslaptis išaiškinti, stovi lyg duobėje, iš kurios nėra jokio išėjimo. "Didysis" pasaulio karalius nebežino nei kur eina, nei ko ieškąs, o jei tariasi žings, tai nežino kodėl.

Kodėl jis turi branginti gyvybę — savąją ar kitą? Ar kad tik patenkintų savąjį egoizmą, kad nusilenktų kitų troškuliui? Kodėl vertinti gėrį, jei jis dažnai nemalonumus neša? Ar ne teisesni yra žvėrys, kurie savajam instinktui viską aukėja nei kiek nesusivyravę? Beabejo, jie teisesni, jų "moralė" naudingesnė ir žmogui priimtina, jei jis nevertina gyvenimo amžinybės žvilgsniu. Jei jis to nedaro, jis nėra logiškas — gyvena "prie-tarais".

Visai kitą vertina gyvenimą tie, kurie gyvena tikėdamiesi sulaukti, evangelijos žodžiais tariant, ką Dievas parengė savo išrinktiesiems, kurie tiki neišnykšį su paskutiniu širdies suplakimu, kurie tiki, gyvenimą per amžius.

Ir visi trokšta amžinybės, bet anie nežino, kaip jos pasiekti. Šie gi yra tikri ir ramūs. Laukdamai paskutinės savo šio gyvenimo valandėlės, gali nesijaudinti, nes eina ne į tuštumą, bet į naują gyvenimą. Nuodėdus krikščionis myli gyvenimą, myli Dievo dovą, gyvenimą šiame pasaulyje, bet nebijo ir mirties, nes per ją eina užmokėsio atsiminti.

Vėlinės žmogui primena didelę tiesą — mirtį. Bet ne tam jos skirtos. Vėlinės skirtos ne mirčiai priminti. Tai tikinčiųjų bendruomenei Bažnyčios skirta, ji diena artimo meilės pareigą vykdyti maldą už mirusius. Vėlinių apeigos nėra liūdnas spektaklis, gyviesiems mirtį primė-

ngs, bet speciali diena, skirta bendravimui su milijonais mirusiųjų, skirta maldoms už juos, prašant Aukščiausiojo gailestingumo jiems. Žinojimas, kad ir kiekvienas iš mūsų tuos bilijonus netrukus įsijungsime ir mūsų linkimas viską matuoti pradedant nuo savęs, padaro tai, kad galvojama apie mirtį ir susimąstoma. Tą dieną susimąstoma daugiau, nors visada tas pats žinoma. Ir "Amžina atilsi" skamba ne tik maldaujančiai, bet ir liūdnai.

Prasminga Vėlinių diena, priverčianti žmogų pamąstyti paties opiausius gyvenimo klausimus, prie kurių ilgiau sustoti kasdieniškajai rūpesčiai jam nebepalikla laiko. Kokia ji išpūdinga katalikiškoje kraštoje, kaip jaudinančiai veikia jos apeigos mūsų Lietuvoje.

Tarp nuplikusių medžių kryžiai ir kryžiai — apšviesti tūkstančių mirgančių žvakučių, — minios susikaupusios, tylių žmonių, rymančių ar klūpančių prie savo artimųjų kapo su tylia malda ar giesme. Rimties karalystė, sakyk, kokios išpūdingos skambėdavo giesmės. "Dies irae, dies illa" drebino ne tik darganotą orą, bet šurpu kėlė kiekvieną. Reikėjo krūtinėje turėti uolą, ne širdį, kad nepajustumos tos giesmės prasmingų žodžių, kad kiekvienas Dangaus Teisėjo akivaizdoje drebėtų laukdamas sprendimo.

Vėlinių diena visomis savo apeigomis cementuoja ne tik tikinčiųjų bendruomenę, bet ir tautas, artimuosius ir šeimas — atgaivina nutrauktą ryšį tarp gyvųjų ir mirusių narių, sujungia ir vieną Dievo vaikų šeimą. Nes tas išsiskyrimas toks trumpas — tik valandėlė, kaip aptarė Kristus. "Valandėlė — ir nebeamatysite manęs, ir dar valandėlė — ir matysite mane". Iš tikrųjų. Ką reiškia keletas, ke-likolika ar kelios dešimtys metų — ką reiškia tuštančiai metų prieš amžinybę!

Mūsų tėvai, broliai, vaikai ar bičiuliai atsiskyrė — mūsų žmogiškoji širdis raudoja. Bet juk tik valandėlė teatsiskyrė ir liko toje pačioje Dievo vaikų bendruomenėje. Ją vaizdžiai prisimenama Vėlinių dieną, bet neturime pamiršti ir kiurus mėtus.

Mūsų tautos vaikų kapai pastaraisiais metais labai išsiplėtė. Jie išbarstyti po viso pasaulio plotus, bet vistiek lieka mūsų brolių kapai, lieka pirmiausia mūsų įpareigojamieji, auka ir iš mūsų širdžių išsiskiria nuodėdų, maldaujamą "Amžina atilsi" duok jiems Viešpatie!.

Taikos Fondas

JTO politiniame komitete Austinas pasiūlė atimti Višinskio siūlymą dėl penkių milijardų taikos pakto ir dėl ginkluotų pajėgų sumažinimo vienu trečdaliu, kaip propagandiniais sumetimais išskeltus.

Indijos atstovas pasiūlė sudaryti Taikos Fondą iš lėšų, kurios gausis valstybėms suražius ginklavinimąsi. Iš TF pinigų būtų paremiami varžantieji ir sustiprinamas atsilikusių kraštų ūkis.

JAV jau čiumpa komunistus. Andriulį jau suėmė

Remiantis rugsėjo 23 d. prieš prezidento veto priimtu komunistų kontrolės įstatymu buvo paskelbta, kad visi JAV komunistai bei jų organizacijos turėjo patys užsiregistruoti iki spalio 23 d., bet jie nesiregistravo. FBI pradėjo vykdyti planą suimti pirmuosius 86 aršius agitatorius, kurie turės būti deportuoti. Tą pačią dieną buvo suimta 10, o kiti 76 dar ieškomi. Daugumas jų jau anksčiau buvo numatyti deportuoti, bet palikti svarbiausia dėl to, kad joks kraštas nesutiko jų priimti.

Karalius mirė — tegyvuoja karalius!

Seniausias pasaulio karalius, Švedijos Gustavas V, 92 m. amž., mirė spalio 29 d., iš karaliavęs beveik 43 m. Jo įpėdinis sūnus Gustavas VI Adolfas, 67 m., perėmė sostą tautpymo sumetimais bei karūnacijai iškilniui, tik priėmus karališkosios šeimos ir vyriausybės (socialdemokratų), o taip pat savo žmonos Louise, Viscounto Mountblatten sesers, dabartinio Anglijos sosto įpėdinės vyro tetos, 61 m., priesaikas.

Velionis karalius buvo vie-

nas populiaris monarchų pasaulio ir Švedijoje. Jo įpėdinis taip pat labai populiarus ir, pasak, švedų, jei Švedija virstų respublika, jis tikriausiai būtų išrinktas prezidentu. Bet apie tai Švedijoje nėra kalbos, nors tai Švedijoje nėra kalbos, nors kraštą valdo socialdemokratai.

JTO penkerių metų jubiliejus

JTO atšventė penkerių metų veiklos jubiliejų. Penkeri metai nėra jau taip trumpas laikotarpis. Daug posėdžiavimų, kalbų, filosofuotų, daug žadeta ir, deja, beveik nieko nenuveikta. Žymiausi JTO atlikti darbai — trijų naujų valstybių įkūrimas: Indonezijos, Izraelio ir Korėjos. Jos ypatingų nuopelnų grafoje tenka suminėti jau besibaigiančią Korėjos karą, kur skubus Saugumo Tarybos įsikišimas komunistams smarkiai apšaukė ragus. Tačiau pagrindinis JTO uždavinys buvo taikos išsaugojimas, ieškant kelių ir priemonių atvesti Sovietų Sąjungą į "vieną avinyčią", pažabojant jos imperializmą. Ir kaip tik šis pagrindinis uždavinys JTO nepasiekė įgyvendinti. Pasaulis, penkeriems metams praėjus, dabar randasi dar didesniame karo pavojuje. Malikas su Višinskiu Lake Success vis dar krečia juokus, nesileisdamas rimtas kalbas. Kaip Krilovo pasakėdėje apie gulbę, vėžį ir lydeką, kada visos tautos JTO vežimą stengiasi traukti į priekį, Sovietų Sąjunga su savo satelitais į stumia atgalios. Užtat tas nelaimingas JTO vežimas taip pamažu rieda į priekį. Tuo tarpu "Pravda" aktyviai grįžta: "Jeigu JTO savo penkerių metų egzistencijos laikotarpyje suvaidino pozityvią rolę, pirmiausia visi turi būti dėkingi Sovietų Sąjungos paramai... Nieko sau parama, kada Sovietų Sąjungos atstovai net 46 kartus pavartojo veto ir jau ne kartą demonstratyviai apšaukė JTO posėdžių sales...

Bernadotų šeima yra prancūzų miesčionių kilmės ir pirmasis, gavęs Švedijos sostą, buvo Napoleonas I maršalas. Šeima yra labai mylima Švedijoje ir gausi. Velionis karalius turėjo jau proanūkių ir dabar sostą užimančio Gustavo VI įpėdinis yra jo anukas Karolis Gustavas, 4 m., kurio tėvas 1947 m. žuvo lėktuvo avarijoje Kopenhagoje. Šio vaikučio tėvas buvo atsiskęs teisų ir sostą vesdamas amerikietę dainininkę Grace Moore. Kitas dabartinio karalius sūnus Karolis Jonas taip pat yra teisų ir sostą atsisakęs, dabar verčiasi prekyba Naujorke ir ruošiasi priimti JAV pilietybę. Iš dabartinio karalius sūnų vienas dar yra teisų ir sostą neatsisakęs, tai princas Bertil, 38 m. Bet jo eilė tik po kraštą valdo socialdemokratai.

Azijoje neramumų židiniai vis dar plečiasi

Prasidėjus Korėjos karui "T. Ž." šiame puslapyje pareiškė savo spėjimą, kad III pasaulinio karo parengiamajame laikotarpyje Maskva nori nulisinti JAV ir Korėjos karui besibaigiant seks naujas židinis greičiausiai Indokinijoje, o jei Kinija įsivelti nenorės, tai prie Indijos bus artėjama per Tibetą. Dabartinė įvykių raida rodo, kad mūsų neapsiriktą.

Korėjos karas jau baigiasi. JT spaudžia, skubėdamas užbaigti prieš žiaurią žlonykštę žiemą, o komunistai vis dar spirtasi, nori įtraukti į žiemą ir, per žiemą pasitraukę, pavasarį pradėti partizaninį karą. Partizanai ir dabar Korėjoje sudaro didelį pavojų, nes, pasak MacArthur štabo, jų čia esą daugiau negu likę reguliarios komunistų kariuomenės.

Pietų korėjiečiai praėjus ketvirtadienį buvo pasiekę Mandžūrijos sieną prie Unsan, bet sekmadienį vėl pasitraukė su dideliais nuostoliais, nes komunistų spaudimas čia labai padidėjo. Pietiečiai skelbia, kad jie radę 62 užmuštus kinus, o iš vieno belaisvio patyrė, kad paskutinių dviejų savaitių bėgyje į Korėją esą prisijusta 30-40.000 kinų pagalbon. JT štabai to dar nepatvirtino ir laiko, kad raudonųjų kariuomenės iš viso besą apie 37.000. JT pajėgos nuo Mandžūrijos sienos yra apie 30 mylių.

Nėra taip pat įrodymų, kad kinų kariuomenė operuotų Indokinijoje, tačiau prancūzų ir Vietnam padėtis ten labai kritiška ir į operacijas įvedamos

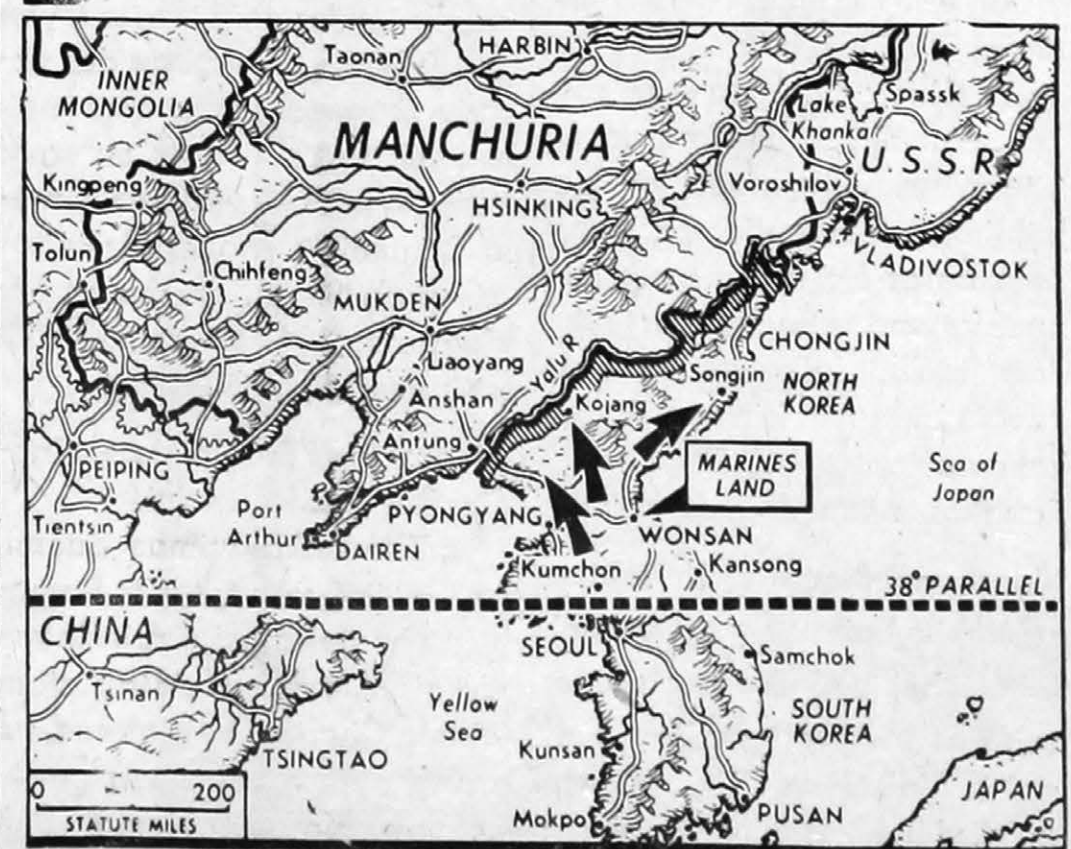
stambios aviacijos pajėgos. Greičiausia čia tik vietos komunistai yra apginkluoti per Kiniją. Maskva, matyt, tikisi, kad vieni pajėgs kurį laiką laikytis ir puli.

Jei Maotsetungas bijo veltis Indokinijoje, tai jis jau "vaduoja" Tibetą. Kinų kariuomenė, kaip iriomis žiniomis, jau artėja prie Tibeto sostinės Lhasos ir tikimasi ją pasiekti per 3-4 savaites. Tibetas yra beginklis, pagalbos iš niekur sulaukti negali, tad beabejo bus okupuotas ir prijungtas prie Kinijos. Dėl to abejonių nėra. Tačiau šis Kinijos žygis nustato prieš ją visą Aziją. Indijos Nehru, kuriui Maotsetungas buvo pažadėjęs Tibeto klausimą geruoju spresti, šį žygį jau pasmerkė ir beabejo Indija jau nebus taip rezervuota vakariečių pastangoms komunistiniam šėlimui Azijoje uždėti apinasrį. Bet ap-

skritai Azijos reikalai labai komplikuoja ir dar nematyti ženkli, kad Maskva savo dmesį perkeltų į Europą. Atrodo, ji pirmą nori sujaukti Aziją, įvelti ten JAV pajėgas ir tik po to "tvarkytis" Europoje. Bet kažin ar JAV ir iš viso demokratini pasaulis lauks to ir duosis įveikiamas. JAV deklaracija nesiūsi nei vieno vyro į Indokiniją rodo, kad ruošiamasi kitaip spresti. Iš priešingo lazdos galo pradėti. Ne taip, kaip Maskva nori.

Indijos užsienio r. ministeris viešai pasmerkė užpuolimą Tibetą, kuris esąs užpultas lygiai taip, kaip Korėja ir Indokinija. Įdomu, kad tai pirmas atsitiikimas, kad Indija užpuoliku pavadinu komunistinė Kinija. To reikėjo laukti tol, kol buvo paliesti jos interesai.

— NAUJORKAS. — Plienas pabrango \$6-10 tonai.

Paskutinių karo veiksmų zona Korėjos — Mandžūrijos pasieny

SAVAITĖS APŽVALGA

Atominį ginklų atsargos auga

JAV atominės energijos komisijos pirmininkas Gordon Dean spaudos konferencijoje užtikrino, kad JAV atominį ginklų produkcija yra padariusi didelę pažangą ir nuolatos esanti plečiama. Kada žurnalistas jį mėgino klausinėti apie JAV ir Sovietų Sąjungos atominį ginklų santykį, Dean vengė tiesioginio atsakymo. Tačiau jis vis

dėlto, šypsodamasis pasitarė, "Jūs galite būti tikri, mes esame stipresni už Sovietų Sąjungą. Bet gi penkis, dešimt ar pagaliau ir viena atominė bomba, jeigu ji randasi ne mūsų ir ne mūsų gerų bičiulių rankose, yra pakankamai baisus dalykas. Būtų geriau, jeigu jie jos neturėtų..."

Sveikintinos Hooverio mintys

Nežiūrint visų amerikiečių pastangų, V. Europos tautos, priklausančios Atlanto Paktui, nerodo didelio noro ginkluotis. Tiesioginis jų abejingumo kaltininkas greičiausiai yra pokarinis šių kraštų ekonominio gyvenimo sušlubavimas. Tačiau prezidento Trumano kalba San Franciske ir jas jau ima prikelti iš saldaus miego. Nemažesnis nuopelnas tenka buvusiam prezidentui Herbet Hooveriui, kuris pasakė labai reikšmingą kalbą užsienio politikos klausimais per Columbia radijo stotį. Prez. Trumaną varžo jo padėtis. Jis turi skaitytis su žodžiais. Tuo tarpu Hooverio niekas nevaržo. Todėl jo kalboje mes atrandame žymiai drąsesnių minčių. Pirmiausia jis apgailestauja, kad 1933 m. JAV užmezgė diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga: "Keturi prezidentai ir penki valstybės sekretoriai atsisakė pakviesti komunistų atstovus ir laisvų amerikiečių tautos namus. Jis žinojo, kad komunistas nėra konspiracijos daigus, kurie Ameriką nori paversti policine valstybe..." Jis priminė pasaulio, jog paskutiniųjų metų metu, kada JAV sudarė sąjungą su sovietais, buvo amerikiečių, mėginusių atkalbėti savo vyriausybę nuo tokio klaidingo žingsnio. Deja, niekas nenorėjo

jų klausyti ir galutiname šios sąjungos rezultate amerikiečiai sovietų buvo priversti išsižadėti Atlanto Chartos principų ir žmonių laisvės. JAV turėjo pripažinti sovietų pravastą amekijas Šiaurės Europoje. Dėl šio amerikiečių klaidingos politikos žingsnio 13 valstybių nustojo laisvės ir nepriklausomybės. Tai buvo žiaurus JAV užsienio politikos pralaimėjimas. Sovietai šiandien dėl to triumfuoją. Cituodamas Lenino žo-

mu JAV politiką turi būti pakeista iš pagrindų. Šiandien didžiausiam pavojui randasi V. Europos civilizacija. Reikia galutinai įsisąmoninti, kad 160 milijonų amerikiečių negali užtikrinti pasaulio saugumo, kada jam graso 800 milijonų komunistų. Po karo JAV jau yra suteikusios V. Europai apie 20 milijonų dolerių, o jokių greito atkūtimo rezultatų nesimato. Europiečiai prašo siųsti amerikiečių kariuomenę į Europą. Tai būtų tikra savivaidybė, kol patys europiečiai nesukranta ginkluotis ir organizuoti savo kariuomenę. Todėl, kol V. Europoje nepasirodys pačių europiečių jungtinė kariuomenė, JAV neapsimoka į Europą mesti naujas dolerių sumas. JTO veiklą sabotuoja sovietai. Jeigu JTO nebūtų galima suorganizuoti kolektyvinio saugumo, tada jau geriau Atlanto Pakto pačių amerikiečių iniciatyva performuoti taip, kad jis galėtų apjungti viso pasaulio nekomunistines tautas... Pagaliau, jeigu V. Europa dar vis neparodys konkrečių pastangų kaip galima greičiau suorganizuoti savo kariuomenę, geriau yra būsimą karo fronto liniją perkelti į D. Britaniją, kitus V. Europos kraštus dėl jų pačių abejingumo paliekant Dievo valiai.

Vakarų Europa sukranta ginkluotis

Hooveris užpylė kibirkaršto vandens europiečiams. Iš tiesų, pokarinėje Europoje vis dar viešpatauja chaosas ir netvarka. Tas ypač pastebima Prancūzijoje. JAV planuoja jungtinę Europos kariuomenę, pasiūlo apginkluoti vokiečius, nes juk sovietų armijos karo atveju pirmiausia įsibraus į Vakarų Vokietiją, o prancūzai stojasi piestu ir trukdo visą ginklavimosi darbą. Po ilgų ginčų pagaliau Prancūzijos parlamentas patvirtino jungtinės Europos kariuomenės projektą. Tačiau jis vis dėlto dar tebėra skirtingas nuomonės su amerikiečiais. Parlamentas sutinka, kad būtų apginkluoti maži vokiečių kariuomenės vienetai ir išmaityti kitų tautų kariuomenės kontingentuose. Vokiečiai, aišku, tokios prancūzų "malonės" nesišieks priimti. Be to, prancūzai nori, kad toji Europos kariuomenė būtų Jungtinės Europos gynybos ministerio žinioje. Atseit, jie vis dar svajoja apie Jungtinę Europą, kuriai sukurti, gal būt, reikės viso šimto metų, o sovietai tikriausiai šimto metų nelauks...

Pradžią Europos apginklavi-mui padarė Kanada, sutikdama apginkluoti vieną olandų diviziją. Pirmieji ginklai bus išsiųsti lapkričio mėn. viduryje. Kan-

dos gynybos ministeris Claxton vyriausius jungtinės Europos kariuomenės vadu siūlo gen. Eisenhowerį. O šis spalio 27 d. pareiškė esąs karys ir esąs pasiryžęs prisiminti tas pareigas, kurias jam paskirs. Taigi, Europos apginklavimo reikalai pamažu stumiasi į priekį, bet visų Atlanto Pakto partnerių nuomonių sulavinimas, atrodo, pareikalaus nemaža brangaus laiko.

Tuo tarpu sovietinis komunistas visą savo agresijos svorį yra perkėles į Aziją. Karas Korėjoje vis dar neužbaigtas. Kalnuose prie Mandžūrijos pasienio komunistai galės ilgokai laikytis. JT kariuomenė turės daug vargo su komunistų partizanais.

Komunistinė Kinija apsigarsino eisianti "išvaduoti" Tibetą iš "liudies priešų" jungo. Taigi, ir čia, atrodo, birsta naujo karo daigai. Indokinijoje komunistai nejuokais ima supli prancūzų kariuomenę. Žodžiu, Azijoje ugnis neužgesa.

Vyt. Kastytis.

— VIENA. — Austrijos kanceleris Figl spalio 27 d. paskelbė atsisakimą į pasaulį baigti gėdingą Austrijos okupaciją, neturinčią nieko bendra su kraštu.

Tėviškės žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leldžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniškai, Austrijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniškai, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

841 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Kad nereikėtų gailėtis

Kai 1944 m. rudenį Dresdenėje sveikino chorvedį M. (dabar Lietuvoje) jo 40 metų amžiaus sukaikties proga, jis pasakė: "Žmogaus gyvenimas prasideda nuo 40 metų. Iki 40 metų žmogus tik ruošiasi gyvenimui. Kaip galima, kad aš jau iki 40 metų esu viską poėmęs iš gyvenimo..."

Tą linksmam Kaune gyvenusį muziką prisimenu, kai matavim mūsų berūpestingą jaunimą tremtyje ir emigracijoje. Tuo metu, kada Tėvynė išgyvena baisiausį laikotarpį, kada laisvė esąs lietuvis privalo veikti už šimtą savo brolių ir sesių, kada tik dalis mūsų jaunimo, anot prof. K. Pakšto, kryžiaus keliais veržiasi į mokslo viršūnes, — didesnė dalis gyvenimam ruošimosi amžiaus mūsų žmonių savo laisvalaikį praleidžia pilsaudami dažniausia prie Bacho skystimėlio.

Dažnas, žinoma, teisinasi sunkiu darbu. "Jei savaitę prakaite išmirkę negali per savaitę užsimirti — tai koks čia gyvenimas!"... Amerikoje pažįstu tokių šaunių vyrų, kurie kas savaitę neša į banką po 50 dolerių, bet ne visada nuneša, nes "draugai po sklepuką neleidžia praeiti"... Pažįstu ir tokių, kurie netūpydami per metus 1000 dolerių sutapo, o... kitą tūkstantį prageria. Tokie nėra laiko ruošis geresniam gyvenimui, dalyvauti organizacijose, net į bažnyčią nueiti, laikraščius užsiprenumeruoti ir skaityti, knygą nusipirkti. Tokie lengviau prageri, negu tremtyje vargantį brolių sušelpiti, Lietuvos laisvinimo kovą paremti.

Ir laimingais laikais vasarą sunkiai dirbdavo Lietuvos artijos. Žiemai atėjus, jis galėdavo "ant laurų" gulėti. Tačiau, rudenį iškūlus jausus, jis nesusadėdavo, o ruošėsi sekančiam pavasarui, laukų darbams. Tvarkesi ūkio padargus, ilgais vakarais vijo virves, pančius. O moteris kėdono vilnas, verpė siūlus, pašė žąsų plunksnas.

Svetimaj šaly, kol nesame piliečiai ir nemokame valstybinės kalbos, mūsų egzistencijos pagrindas yra mūsų sveikata, raumenys ir specialybė. Mes visi esame kokie nors specialistai. Tik, gaila, ne visi jas galime pritaikyti svetur. Tremtyje turėjome gražaus laiko ir buvo-

me raginami mokintis amatų. Kas ten negaišo laiko ir specializuosis, šandien lengviau sau duoną pelnosi. Net ir pageldajamų svetimų kalbų pramokti turėjome laiko ir galimybės.

Mokintis niekada nėra vėlu. Emigracijoje gana lengvos sąlygos išmokyti įvairių amatų. Nors esame pramonės kraštuose, kur sunkiausius ir preciziškiausius darbus atlieka moderniausias mašinos, bet kaip kariuomenėje pėstininkas, tuo pramonėje darbininkas buvo, yra ir bus pagrindinis veiksnys.

Kaip Amerikoje, taip ir Kanadoje, žiemos metu veikia įvairių amatų kursai, vakarinės mokyklos. Bet ar daug kas iš mūsų ko nors gyvenimiško mokosi vakarais? Vis neprisiręgiama nueiti, pradėti. Jei ir pradėdama, tai iki galo neprivedama. O laikas bėga ir jis nesikartoja. Gai be tinkamos specialybės darbininkas dirba sunkesnę ir pigiau apmokamą darbą. Ir tas darbas dar sunkesnis, kai žmogus neturi vilties, kad greitai pakils ir turės širdžiai mielesnį bei lengvesnį darbą, tuo pačiu geriau apmokamą. Neužmirškime, jog čia besimokinantieji darbininkai ir bosų kitaip vertinami.

Visi negalime būti akademiškai — inžinieriais, profesoriais, vienok laisvalaikio (užtenka vieno vakaro savaitėje) išnaudojimas specializavimuisi pasirinkto srity mums reikalingas ne vien dėl geresnio gyvenimo emigracijoje, kovoj už būvį svetimųjų žūroje, bet gi ir Tėvynės grįžus ne visi baltarambiai būsimie. Reikės gi kurtis beveik ant pliko lauko.

Kartį realybė žiūri į akis. Čia mes matome, kaip vertinamas laikas ir darbas. Jei jau mūsų tokia dalis, tai brangiai atiduokime savo jėgas ir sveikatą. Kodėl mes turime tenkintis vien šluota ir kastuvu, jei mes sugebame mašinas valdyti? Gana to, kad mūsų pirmieji ateiviai čia prakaite ir ašarose gyvenimą pradėjo...

Ypač jaunesnio amžiaus vyrai ir moterys turėtų daugiau branginti laisvalaikį ir jį savo geresnei atečiai išnaudoti. Kad paskui nereikėtų gailėtis, kaip dažnas iš senesniojo amžiaus žmonių šiandien gailisi...

Ed. Karnėnas.

JAV vis dar pasitiki rusais

Prieš savaitę kalbėjus, buvęs Amerikos prezidentas Hooveris savo kalbą užbaigė viltimi, jog "rusų tauta kada nors, gal būt ir netolimoje ateityje, nusimes juos slepiantį baisųjį veidmūšį, kaip kad jie padarė esu carais. Tada tik tikroji taika ateis, nes rusų masės yra tokios pat taikingos kaip ir mes".

Ukrainiečiai, išgyvenę daugiau kaip 30 metų Sovietijoje, visiškai paneigia tokią galimybę savo "The Ukrainian Quarterly", 50 Church St., NY, NY: "tiesiog yra kvaila tikėtis, kad rusai sukiltų prieš Stalingą ir jo orą. Jie per daug kartu su juo praradę. Ekonomiškai ir politškai jie yra sovietų propoguojami. Jų patriotizmas ir valdžios

troškimas Stalino yra patenkiamas, ir jie niekada neužmirš, jog Stalinas padarė Rusiją tokią, kokia ji niekad nebuvo prieš tai". Štai dėlko nei vienas rusas nedavė jurgėlai atžymymo į jo laišką New York Times ir štai kaip išsireiškė žinomas rusų politikas Kerenskis, kai jam priminė Baltijos tautos ir Ukrainą: "Geriau Stalinas, negu Rusijos apkarpymas".

— VAŠINGTONAS. — Sov.

Rusija teturinti tik viengą lėktuvą, skrendantį 652 mylias į valandą, tinkamą atominėms bomboms nusiųsti. Jis pastatytas pagal JAV B-29 supertvirtovės modelį.

Jugoslavija apsiaustyje

Du veidai

Kai lenkas A. Višinskij, mėsistofeliška šypseną įsisteikia JT O-jos dalyviams piršdamas taiką, kitas rūstaus veido gruzinas Beria neria voratinklį, į kurį jau pateko daugelis tautų. Korėjos karui dar nepasibaigus prasi-deda žymesni mušiai Indokini-joje, o raudonoji Kinija pusto asmenis besiruošdama žygiui į Formozą. Tuo metu iškyla Ju-goslavijos problema, gaubiamą daugelio neaiškumų. Komunis-tinė, bet ne kominforminė, Ju-goslavija yra militarinėje, ir ne-aiškumų apsiaustyje. Jos pasie-nyje apstu neramumų ir susikir-timų su Bulgarija, Rumunija, Vengrija ir nykštuku Albanija.

Kominformo mokyklose pa-ruošti agentai atsiduria Ju-go-slavijoje. Sovietų satelitai siste-matiškai ruošiasi kariniam žy-giui. Apie tai Eduardas Karde-lij, Jugoslavijos užsienio reika-lų ministeris, atvirai dėstė JTO pilnatyje.

Kominformo mokyklų, tiks-liu tarus, Berijos mokiniai at-lieka pavestą uždavinį Jugosla-vijoje. Priemonės, kurias užtin-kame šiame krašte, neretai ki-tur pastebėtos. Berijos mokyk-loje paruošti kenkėjai, šnipai pernelyg sutelkti Jugoslavijai kenkti. Ankstesni bandymai, lyginti su dabartiniais, siekian-čiais sunaikinti Tito, tebuvo pi-rmykščiame laipsnyje. Anuoet Maskvos satyčiai buvo įjemp-ti su Berlynu, Varšuva ir nepa-liaujamai su Ankara. Tos val-s-tybės buvo perdideli kėsniai. Kad darius tokį spaudimą, kurį užtinkame Jugoslavijoje nuo 1948. VI. 28. Kai Kremliaus mo-kinyks liko neištikimu jo moky-tojai, iš Maskvos pasiūstas pra-keikimas, pradėtas grąšinimas ir apsupimas. Ne vien Mask-vos, bet Sofijos, Bukarešto, Bu-

dapešto ir net Tiranos radijo stotys nuolat grumoją. Daug agentų perlauna sieną griovimo uždaviniams atlikti. Toks judėjimas palyginti nesunkus, kai Makedonija yra padalyta tarp Jugoslavijos, Bulgarijos ir Graikijos. Maskva iki šio mėto ne-nutraukė diplomatinio santykių su Belgradu, nes tie "diploma-tiniai atstovai" jai reikalingi. Ūkiškas spaudimas nepaprastai. Tačiau ir tose sąlygose Ti-to nemeta komunistinės doktri-nos. Tas pats Kardeļij, kuris nū-dien atvirai prabilo į pasaulį, ankščiau palaikavo sovietams. Sovietų vadų atvaizdai dar ne-senai kabėjo šalia Tito. Nors politinis skilimas buvo nema-žas, bet idėjiniai sėdai vertė Belgradą talkstyti Maskvai.

Nūdien svarbiausi klausimai Belgrade yra šie: karinis saugumas, ūkiškas pajėgumas ir Jugoslavijos tautų nuotikos. Ties jais mes ir stabtelisime.

Karinis saugumas

Jugoslavija turi viengą di-džiausių kariuomenių nesovie-tinėje Europoje. Ji išlaiko 35 ko-vos divizijas, kiekviena po 10 tūkstančių. Šalia kariuomenės yra 15.000 vyrų, priklausančių milicijai ir karinėms organizaci-joms. Atsarginių skaičius siekia 1 milijoną vyrų. Užpuolimo at-veju, Tito gali tuoj mobilizuoti 1,5 mil. vyrų gini 2100 km. sie-giančius sovietiniais satelitais. To-ji kariuomenė turi 400 šarvuot-čių, 700 kovos lėktuvų. Pastaruoju metu iš JAV srities Vokie-tijoje pirkto vokiškų ginklų už 1 mil. dol. Jugoslavijos kariuo-menės apmokymas ir vadovy-bė yra aukštumoje. To negali-ma tvirtinti kalbant apie sovie-tinių satelitų kariuomenę, ku-ri testėka 16 kovos divizijų. Iš satelitų didžiausią kariuomenę: 8 divizijas ir 200 kovos lėktu-

vų turi Bulgarija. Rumunijos ir Vengrijos kariuomenės yra ne-aukštame lygyje ir neskatlin-gamos. Todėl sovietai visu atsid-ėjimu rūpinasi tinkamai perorga-nizuoti ir apginkluoti satelitų kariuomenę. Pastaruoju metu ten ginklai standartizuojami, o iš sovietų prisiumčiama šarvuot-čių T-34, artilerijos ir karo lėk-tuvų. Tačiau toms pastangoms negreitai prilygs kariuomenės Jugoslavijos, kuri greičiausia bandys apsiginkluoti remiant JAV. Nūdien, jei sovietai tiesiog neįsikištų, Jugoslavija viena ga-li kovoti prieš sovietų pajungtus Balkanus.

Sovietams tiesiog įsitraukus į karą, vaizdas būtų kitoks. Tuo atveju Tito teiktų pasitraukti į jam gerai žinomas Bosnijos, Hercegovinos ir Juodkalnijos aukštumas ir iš ten vesti pilietinį karą, kuriam jis jau yra įgijęs didelę patirtį. Tokio karo at-veju būtų prašoma vakariečių paramos.

Tam pasiruošti vakariečiai diplomatai pakartotinai skati-no užmegsti gerus santykius su vakarietiško nusiteikimo kai-mynais. Tito tuos santykius būtų dar labiau pagerinęs, jei ne ideologiški skirtumai. Tačiau jis toje srityje padarė žymią pa-žangą, nors iki gynybos sutar-čių ir nepriejo. Jo santykiai su Austrija yra pagerėję. Su Tur-kais — labai geri, nes neturi tiesioginio sąlyčio. Su Italija ir Graikija santykiai galėtų būti žymiai geresni. Triesto ir srities klausimas iki šio mėto liko neišspręstas.

Santykiams su Graikija pa-gerinti pareikalaus daug laiko. Tito manevras reikalauti plates-nių teisių Graikijos makedonie-čiams primena seną istorinę opą. Graikai atšalo ir pasidarė santūresni. Tuo metu Tito vėl manevruoja kreipdamasis į E.

Churchill apie Pabaltijo užleidimą Sovietams

Baigdamas savo knygos "Di-džioji Draugystė" 11 skyrių Churchillis prisipažįsta, jog įvy-čiai taip nesekmingai pakrypę 1942-43 metais britų nenuodai, jog privertė jį, nenoromis pripa-žinti sovietų aneksiją Baltijoje.

Jis rašo: "Kada Mr. Edenas lan-čėsi Maskvoje 1941 metų gruod-į, jam buvo Maskvos vyriaus-ybės patiekta specialus rei-ka-lavimas, jog britai pripažinti Sovietų sienas Vakaruose, kaip jės buvo tuo laiku. Rusai ypatingai buvo susirūpinę, kad pasirašomos sąjungininkų san-tarvės sutartys būtinai pripa-žintų Baltijos valstybių aneksiją ir naująją sieną su Suomija. Mr. Edenas atsisakė tada tuo klausimu ką nors pareikšti, tei-sinamasis tarp kitko, mūsų pa-žadu, duotu Amerikos vyriaus-ybei, jog karo metu mes nesi-leisime į jokias slaptas derybas dėl bet kokių teritorinių pakei-timų. Tada aš buvau Vašing-tone, prieš pat Amerikos įstoji-mą į karą, ir kai Mr. Edenas pranešė man apie sovietų norą absorbuoti Baltijos valstybes, reagavau priešingai, kaip tai įrodė telegramos, jau šioi kny-goj spausdintos. Bet dabar, po trijų mėnesių, įvykiams taip ne-laimingai klostantis, pasijutau netikras ar šio mano moralinio nusistatymo būtų galima ir to-liau fiziškai laikytis. Mirtinoje kovoje būtų neteisinga užkrauti kovojančiam dėl didžiojo tikslo daugiau, negu jis gali pakelti.

Mano nuomonė dėl Baltijos valstybių buvo, ir yra, nepasi-keitusi, bet tuo laiku jaučiau ne-galėjimą jos išlaikyti. Presiden-tas ir Valstybės Departamen-tas visdėlio išlaikė tvirtai sa-voj poziciją, ir kaip pamaty-

sitė vėliau eventualiai mes ra-dome geresnį sprendimą".

Churchillio minimos telegra-mos buvo jo gautoji iš Mr. Ede-no ir jo paties atsakymas į jį. Pirmojoje, Eden pasiūstoj 1941 m. gruodžio 19 d., dėl Pabaltijo buvo sakoma: "Atsižvelgiant į Sovietų Sąjungos specialius in-teresus, ponas Stalinas pagei-da-ja, kad būtų pripažinta prieš-rusų-vokiečių karą status quo, Baltijos valstybėse, Suomijoje ir Besarabijoje. "Curzon linija" turėtų būti bazė Sovietų-Lenk-ijos sieną nustatant, o Rumuni-ja turėtų laiduoti Sovietams bazes ir tt., už tai gaudama te-ritoriją iš Vengrijos... Jis pa-rodė susidomėjimą projektuo-jama po karo demokratinę tautų Karinę Sąjungą ir užtikrino, jog Sovietų Sąjunga nėra prie-šinga, kad kairiosios Europos valstybės sudarytų tarpusavio federalinius ryšius, jeigu jos pačios to norėtų. Iš savo pusės Stalinui pareiškiau, jog akivaiz-doje mūsų pasižadėjimų JAV vyriausybei, nėra įmanoma, jog Jo Didenybės vyriausybė galėtų lelstis į derybas dėl po-kario Europos sienų, nors sut-i-kau tuo reikaliu tartis su savo vyriausybe, JAV valdžia ir mū-sų Dominijų vyriausybėmis".

Churchillis, tik perskaitęs šią telegramą, 1941 m. gruodžio 20, pasiuntė šitokią atsakymą:

"Ministeris Pirmininkas, Slap-tojo Antspaudu Lordui, Stalino reikalavimas Suom-ijos, Baltijos valstybių ir Rumu-nijos yra tiesioginiai priešingas pirmajam, antrajam ir trečiajam Atlanto Chartos nuostatomas, po kuriais pats Stalinas yra padė-jęs savo parašą. Negali būti jokios kalbos apie bet kokios

sutarties, slaptos ar viešos, tie-sioginės ar aplinkinės pasira-šymą, prieš tai nesusitarus su Jungtinėmis Amerikos Valsty-bėmis. Dar neatėjo laikas pra-dėti spręsti sienų problemas, kurios turėtų būti sprendžiamos 'k Taikos konferencijoje, po to, kai karas bus laimėtas".

Tam pačiame skyriuje Chur-chillis švelniai užvažiuoja prezi-dentui Rooseveltui kartu ir sau, nors ir ne Baltijos byloje: "... Žmonija be idealizmo nepro-gresuotų, bet idealizmas kitų tautų sąskaitai ir neatsižvel-giant į griuvėjus bei mirtį už-krentančią ant milijonų kuklių šeimų, negali būti suprantamas kaip jo aukščiausia ar kilniau-sia forma".

Almus.

Bevin tarpininkauti santykiams su Graikija ir Italija pagerinti. Neperseniausia Foreign Office nustuntė Ernest Davies į Belgra-dą išbandyti laimę klijuoti tvir-tesnį frontą prie Adrijos ir Vi-duržemio jūrų.

Ūkiškoji padėtis

Jugoslavija žemės ūkio kraš-tas, bandantis sukurti savo pramonę. Tam tikslui trūksta kvalifikuotų darbininkų, kap-i-talo ir mašinų.

Jugoslavija gavo paskolas iš Export-Import Bank 40 milijonų dolerių ir 22 mil. dol. iš D. Brita-nijos. Pastarosiomis žiniomis minėta E-I bankas sutinka duo-ti papildomą 15 mil. dol. pasko-lą. Tačiau ir jį gavęs Belgradas negalės išsiversti ir penkmečio planą įgyvendinti. Prieš metus Jugoslavija prašė 25 mil. dol. iš World Bank, kuris iki šio mėto nesiteikė atsakyti.

Penkmečio plano pirminin kas Boris Kildrich išpėjo š.m. liepos mėn., kad vyriausybės kreditai pas vakariečius ir pre-kybinės sąskaitos esančios tuš-čios. Po to pesimistinio pareišk-i-mo Allied Heigh Commission va-karinėje Vokietijoje rugpjūčio 26 d. pranešė Jugoslavijai, kad yra duotas sutikimas Bonn vy-riausybei suteikti 30 mil. dolerių ilgametę ir 35 mil. dol. trumpa-laikę paskolą, kuri atsiskaito-ma pagal prekybos sutartį.

Ši piliulė vargu pagydys Ju-goslavijos ūkį. Jos prekybiniai partneriai neduoda nieko kreti-tan taikydami formulę: cash-and-carry — sumokėk ir vežkis.

Jugoslavijos pagrindiniai iš-vežimo objektai yra grūdai, me-dis ir varis. Jų išvežimas galė-tų būti padidintas, jei gautų už-tektinai kapitalo gamybai tobu-linti. Didžiausia nelaimė ištiko šį kraštą šiais metais, kai istori-joje nebuvo sūdra nušlavė grūdų derlių apie 2 mil. to. Duo-nos kortelės įvestos. Bet ir šiuo būdu negali išsiversti. Išky-la klausimas: badas ar duonos įvežimas.

JAV užsienio reikalų ministe-ris Dean Acheson paskelbė, kad JAV parduos grūdų Ju-go-slavijai.

Šalia ūkiškų klausimų, svar-biausi yra karški. Jugoslavija turi ginklų 0,5 mil. vyrų. Nese-nai įvykusiame parade dalyva-vu jugoslavų šarvuočiai, kurie pagaminti pagal sovietų mode-lį T-34.

Tautos nuotaikos

Jugoslavijoje, nors ji ir nesu-taria su Kremliumi, vyrauja komunizmas. Pagal sovietinį pavyzdį ten sukurta proletaria-to diktatūra, kuri šiek tiek taik-tosi ūkininkijai. Vienodai įgy-vendinta kolektyvizacija, tero-ras ir griežtomis priemonėmis sunaikinta opozicija.

Abejose šalyse siaučia mili-

cijos režimas. Vienur ir kitur ko-munistinė ranka įmauta į gele-žinę pirštinę užgniaušti betku-riam laisvės pasireiškimui. Kai-kuriose smulkmenose esama skirtumo tarp titizmo ir staliniz-mo, bet jis neišskiria Jugosla-vijos iš bolševizmo. Jugoslavijos tautos puikiai nuvokia, kad jos šutinamos totalitaristinė kati-le. Tačiau jos gali pasirinkti Maskvos ar Belgrado totalizmą.

Tito, kaip ir Stalinas, išgaivo-ja pradus, kuriuos skiepija tau-toms. Karo atveju, skakysime kad ir su Maskva, tautos turi ginti ne Tito diktatūrą, bet jų ne-turimą laisvę. Ir čia Tito nieko naujo neišgaivojo, nes dar prieš Stalingradą muši sovietai "pri-kėlė iš numirusių" rusų tautinius didvyrius ir pažadino tautinį są-jūdį, karą pavadino "tėvynės karu".

Nors Jugoslavijoje tariamai rūpinamasi ūkininkija, tačiau ji yra pajungiamą kolektyvizaci-jai. Penktadalis ūkininkų suva-ryti į kolchozus vadovaujantis: "Tikslingiau turėti vieną turin-gą kolūkį, negu 10 vargingų ūkininkų". Ar tas kolūkis, sudar-tytas iš vargingų ūkininkų, gali tuoj tapti turtingu?

Tito valdomose tautose sukė-lė nerimastį šių metų rudenį or-ganizuoti kariniai manevrai. Belgrado žinioms, sovietų kari-nė misija paskubomis mechani-zuoja satelitų kariuomenę, kad jos galėtų padaryti spaudimą į Jugoslaviją. Budapešto radijo ragina Jugoslavijos "kilniąsias tautas" sukilti prieš Tito, kuris vadinamas gaujos vadu, pa-pirktu doleriais, išdaviku, fa-šistu ir tt. Sovietų satelitai spau-da nuolat kursto saviškius, nes esą Jugoslavija ruošiasi pulti kaimynus. Panaši propaganda buvo varyta šiaurinėje Korėjoje prieš invaziją.

Jugoslavijos tautos, nors ne-mėgsta bolševikinės santvar-kos, tačiau mieliau linksta į Ry-tus, negu į Vakarų. Slavų psi-chologija, artimesnė galvose-na. Nors oficialiai K. Marx raš-tai uždrausti ir vakariečiai re-mia ūkiškai gintis dabar nuo bado, tačiau eilinis valdininkas pasakys: mūsų bendras kelias su Maskva. Net itininkai parei-gūnai ne kartą pareiškė, kad tautos linkstančios į sovietus.

Jugoslavijos ir sovietų nesu-sipratimas grindžiamas perso-nalinėmis ambicijomis, o ne principiniais klausimais. Nū-dienė Jugoslavija svyruoja tarp raudonojo ir baltojo balno. Ma-žiausia reikėtų nustepti, jei rim-tos dilemos atveju Jugoslavija pasirinktų raudonąjį.

Gal tas motyvas verčia ame-rikiečius pasiruošti bent trans-liacijoms Jugoslavijos tautų kal-bomis. Abi šalys tuo kraštu do-mini ne dėl teoretinių sampro-tavimų, bet praktiškos geopoliti-nės svarbos, nes jis yra raktu į Balkanus.

Albertos nafta teka į rytus vamzdžiais

Kanadoje yra baigiamas ties-ti didžiulis vamzdis tarp Alber-tos naftos laukų ir didžiųjų ež-e-rų. Statyba pradėta pavasarį.

Vamzdis, įleistas tris pėdas į žemę, bus 1150 mylių ilgio ir kainuos \$90.000.000 Spalio 4 d. pirmoji nafta jau pradėjo tekėti keliauti iš Edmontono, Alb. į Re-ging, Sask. Pradinė nafta šį 450 mylių atstumą nugals tik per mėnesį laiko. Šiame tik ruo-bie vamzdis pavadous 800 tra-kinio vagonų. Tikimasi iki Ka-lėdų užbaigti viso vamzdžio sta-tybą. Tai atlikus kasdien iš Ed-montonio juo galės išpumpuoti 95 tūkstančius statinių (statinė — 36 gal.) naftos. Aprūpinus pakeliui esančias valyklas, 55 tūkstančiai statinių kasdien at-liekės į Superior ežero laivus. Laivai nugabens jį į didžiules Sarnia, Ont. valyklas. Šios va-lyklos dar yra sujungtos tieslo-

centai visos Kanados naftos. Liepos mėnesį gauta 2.470.000 statinių. Produkcija kyla. Pum-puojama iš 1700 šaltinių. Geo-logai tvirtina, kad dar tik treč-dalis Albertos naftos yra eks-ploatuojama. Visoje Kanadoje per pirmuosius šiu metų septy-nis mėnesius iš žemės gauta 15.108.000 statinių nevaišytos naftos. Naftos ir jos produktų Kanada per metus suvartoja ar-ti 100 mil. statinių.

JAV kasdien šiais metais iš-pumpuojama iš žemės apytik-riai 5.600.000 statinių.

P. Br.

— OTAVA. — Toronto Fi-nancial Post redaktorius A. Mc-Eachern pareiškė, kad Kanada galėtų iš JAV pirkti kuo daugiau, jei ji nepristigs dolerių. Tą turi turėti galvoje JAV ir padaryti pakeitimų savo miltų sistemai.

Albertoje gaunama 95 pro-

Naujieji šių metų šventieji

VISŲ ŠVENTŲJŲ DIENOS PROGA

Kaip krikščioniškojo gyvenimo pavyzdžius ir tikinčiųjų bendruomenės vertingiausias asmenybes, į kurias galima kreiptis su maldomis, prašant užtarimo, Katalikų Bažnyčia stato šventuosius. Yra jau daug tūkstančių pripažintų šventųjų. Tačiau tai nereiškia, kad tik pripažintieji buvo šventi Dievo akyse. Yra beabejo dar daug tūkstančių šventųjų, kurie švietė kaip doros žibintai savo aplinkai, bet liko užmiršti, jų niekas neišvystė. Ir paskelbti neįsėgi nebuvo šventi prieš paskelbimą?

Šventuoju pripažinimo procedūra yra ilga ir sunki. Vien popiežiaus šventieji skelbiami tik nuo Urbono VIII laikų, nuo 1634 metų, o anksčiau jie buvo skelbiami ir vyskupų.

Pripažinimas žemesnio laipsnio tobulybės, pirmasis žingsnis į paskelbimą šventuoju, kurį šis pastarasis ne visada seka, yra paskelbimas palaimintuoju. Palaimintųjų šiais metais iš viso paskelbta 12 ir dar yra paruoštos bylos bei bus paskelbta 3, atseit iš viso 15. Tai vis šventųjų Metų proga baigiamos senai pradėtos bylos. Dabartinio popiežiaus Pijaus XII tuo būdu šventųjų ir palaimintųjų bus paskelbta iš viso 42. Tai didelis skaičius, nes Bažnyčia šiuo atžvilgiu yra labai atsargi. Per pastaruosius 326 m. šventųjų paskelbta tik 80 iš 186 kandidatų, jau pripažintų palaimintaisiais. Palaimintųjų nuo 1634 m. yra paskelbta 963.

Šiais metais šventaisiais paskelbti 8 palaimintieji:

1. **Emilija de Rodat**, prancūzė, gyvenusi tuojus po Prancūzų revoliucijos, gyvenimą praleidusi pasišventusi apeščių ir palikusių vaikų auklėjimui, išėjusi seserų kongregaciją ir dabar tebedirbančią savo ikūrėjos dirbtį darbą. Kongregacija vadinas Šventosios Šeimos vardu. Šventąja paskelbta balandžio 23 d., iškilnėse dalyvaujant 60.000 miniai, 14 kardinolų ir 30 vyskupų, kurių tarpe buvo ir mūsų du vyskupai — vysk. Brizgys ir vysk. Padolskis.

2. **Antanas Marija Klaret**, ispanas, arkivyskupas, šventuoju paskelbtas gegužės 7 d. Tai labai šakotos veiklos ir įdomi asmenybė. Tekstilės darbininko sūnus, g. 1807 m., jaunystėje pats darbininkas, pats pasirašęs atliekamui laikui, stoja į kunigų seminariją, 1835 m. išvėntinamas kunigu. 1850 m. Santjago arkivyskupas Kuboje, 1857 m. karališkojo dvaro kapelionas ir veikliausias Bažnyčios veikėjas bei rašytojas. Jis įkūrė Nekalčiausios Marijos Širdies Tėvų Misijonierių vienuoliją, dabar žinomą klaretų vardu, išsiplėtusią visame pasaulyje. Po kurio laiko įkuria to paties vardo seserų kongregaciją, skirtą mergaičių auklėjimui. Jis

nepaprastai daug nusipelnė organizuodamas ir sukurdamas pastovias institucijas Ispanijos katalikų spaudai ir mokslui, sekmingai dirbo socialinio darbininkų aprūpinimo srityje, iškeldamas labai modernių ir ano meto Ispanijos sąlygose labai drąsių reikalavimų.

Mirė 1870 m. Palaimintuoju paskelbtas 1934 m. Kanonizacijos iškilnėse dalyvavo 100.000 minia. Vyskupų tarpe buvo ir 3 lietuviai vyskupai: Bučys, Padolskis ir Brizgys.

3-4. **Bartolomeja Capitanio** ir **Vinčensa Gerosa**, italės, Lovere Gailestingumo seserų kongregacijos ikūrėjos. Jų įkurta kongregacija, užsimanti mergaičių auklėjimu, šiandien turi 566 namus Italijoje, 70 misijose ir 8665 vienuoles.

Šv. Bartolomėja buvo kilusi iš neturtingos šeimos ir vaikystėje daug kentėjo nuo šeimoje audras keliančio pikto tėvo, kurį savo angelišku gerumu pagaliau taip pat atvertė jau būdama mokytoja. Pasišventusi vaikų auklėjimui, mokykloje jų staciai dievinama, šventoji mergaitė susidraugavo su užsive 22 metais vyresne turtinga šv. Vinčensa ir 1832 m. abi įkūrė minėtą kongregaciją. Vinčensos nelaimė, jos draugė sekančiais metais mirė, bet pradėję darbą ji tęsė per 15 metų viena ir kongregaciją paliko klestinčią, turinčią 24 namus ir 243 seseris.

Šv. Bartolomėja palaimintąją paskelbta 1926 m., o šv. Vinčensa 1933. Jų iškilnėse kanonizacijoje gegužės 18 d., Šeštini, taip pat dalyvavo ir trys lietuviai vyskupai.

5. **Joana de Valois**, Prancūzijos karaliaus Liudviko XI dukterė, šventąja paskelbta per Sekmines, gegužės 28 d., dalyvaujant vien prancūzų 40.000 maldininkų miniai. Jau iš vaikystės pasišventusi Dievui ir artimo tarnybai, buvo tėvo priversta ištekti už Liudviko Orleančio, kuris vėliau tapo Prancūzijos karaliumi Liudviku XII. Per 22 metus daug iškentėjusi, vyrui prašant, popiežiaus aktu nuo moterystės ryšių buvo atleista, nes išlikusių su vyru niekad negyveno. Po to šv. Joana tampa vienuole, įsteigia Apreiškimo seserų vienuoliją, kurios narės veda atsiskyrusių maldos ir kontempliacijos gyvenimą. Mirė 1505 metais.

6. **Vincas Marija Strambi**, italas, vyskupas, vienuolis, pasiūnistas miręs 1824 m., pasižymėjęs pamokslininkas ir misijų vedėjas persekiotas Napoleono I. Kanonizuotas birželio 11 dieną.

7. **Marija Goretti**, italė, skaistybės kankinė vos 12 metų mergaitė, našlės kumetės vaikas, žuvusi 1902 m. liepos 6 d. nuo rankų gašlaus pasikesintojo, gindama savo tyrumą. Palai-

mintąja paskelbta 1947 m., o šventąja š.m. birželio 24 d. Iškilnėse dalyvavo jos motina 84 m. senutė, 2 seserys, 2 broliai ir apie 500.000 minia. Kalbos, kad dalyvavęs ir jos mirties kaltininkas, neteisingas, nors jis tebėra gyvas ir tarnauja viename vienuolyne durininku. Dėl jo, mirdama ligoninėje nuo 14 durių yla, šventoji mergaitė pasakė: "Aš jam atleidžiu, noriu, kad atsiverstų ir matytų jį danguje". Jis tada buvo 17 metų ir kumetyne gyveno tame pačiame kambaryje su Goretti šeima.

8. **Marija Ona de Parede y Flores**, ekvadorietė, gyvenusi 17 amžiuje, mirusi vos 26 metų. Tai paskutinioji šių šventųjų Metų šventoji kanonizuota liepos 9 d., kaip atgailos, pasiaukojimo kenčiančiam artimui pavyzdys. Iškilnėse dalyvavo 40 tūkstančių maldininkų, daugiausia iš Ekvadoro, Kolumbijos ir kitų Pietų bei Vidurio Amerikos kraštų.

Iš šių metų palaimintųjų pamintina. Margarita Bourgeois kanadietė, Dievo Motinos seserų kongregacijos įsteigėja Montrealy. Jos beatifikacijos iškilnės įvyks lapkričio 19 d.

A.

Lietuviai tabako ūkyje Kanadoje

Tabako auginimas Kanadoje pradėtas platesniu mastu vos maždaug prieš dešimtį metų.

Dabar Kanados tabako auginimas nuolat plečiamas ir yra jau anginama Ontario, Quebeco ir B. Kolumbijos provincijose šešių skirtingų rūšių.

Iš viso per metus vidutiniškai gaunama apie 124 mil. svarų, kurių dalis sunaudojama vietoje, o likusis eksportuojamas daugiausia į Angliją. Iš gauto tabako yra pagaminama per metus 1.402 mil. cigarečių ir 17,1 mil. cigarų bei 82.000 svarų uostomo tabako.

Didžiausi tabako ūkiai yra Ontario provincijos pietuose — virš 5.000, kurių tarpe yra apie 200 lietuvių.

Tabako ūkis yra vienas pelningiausių žemės ūkio šakų. Tačiau reik pažymėti, kad reikia ir sunkiausiai juose dirbti. Tabako ūkiai palyginti yra labai brangūs, 100 akrų ūkis su vidutiniškais trobesiais kainuoja dabar apie 60-70.000 dol. Su tabaku ūkininkai užimti, kaip vaikai su lėlėmis. Nuolat reikia apie tabaką šokinėti, prižiūrėti nuo pat diegų sodinimo iki surišimo, išrūšiavimo ir pundelius ir pardavimo.

Tabako augintojai pradeda diegus auginti balandžio mėn. šiltadarziuose.

Išaugus šiltadarziuose diegams, ir esant šiltam orui, su mašinomis sodinami gerai paruoštoje dirvoje. Tabako augintojų sąjunga kiekvienam ūkiui yra nustačiusi sodinamo pločio kontingentus. Apie 100 akrų tabako ūkis gauna sodinti apie 40 akrų tabako.

Tabako augintojas nuolat užimtas su tabaku, vyksta piktžolių rovimas, kaupiamas chemikalais taškymas nuo parazitų.

Geriausias tabako derliaus laidas tai šiltas oras ir pakankamas kiekis lietaus. Juo šiltesnis oras, juo geriau auga tabakas. Pav., pernai buvo šilta vasara, tai ir derlius buvo vienas iš geriausių. Šimet tabakas vidutiniškas. Daugelio ūkininkų beveik nieko nebuvo, o dalies — dėl juodų šaknų išaugo mažo ūgio su keliais blogos kokybės lapais.

Tabako augintojų didžiausias priešas yra ledai ir šalnos. Ir šimt dėl to dalis ūkininkų nukentė. Tabako lapų skynimas ir kartu jaunųjų džiovinimas

prasideda pradžioje rugpiūčio, o baigiasi rugsėjo vidury. Derliaus nuėmimo metu kiekvienoje farmoje dirba apie 16-20 darbininkų. Taigi vien tik pas lietuvių fermerius dirba apie kelis tūkstančius darbininkų. Tada darbininkams mokamas aukštas atlyginimas, vyrams apie 10-12 dol. dienai ir maistas, moterims 8-9 dol., lapų dalintojams ir lapų rišėjoms po 10-12 dol. dienai.

Lietuviai tremtiniai tabako auginimo bizniu yra irgi smarkiai susidomėję. Derliaus nuėmimo metu šimtai lietuvių darbininkų vyksta į farmas. Jie jau pagarsėjo kaip geri darbininkai. Juos noriai ima ir kitataučiai tabako augintojai.

Jau apie 10 tremtinių yra pirkę tabako farmas arba nuomą. Tik reik apgalvoti, kad šimt keliems tremtinims buvo blogas derlius ir jie turi daug nuostolių.

Dabartiniu laiku tabako ūkiuose yra laisvasias laikas. Tik važinėja pas ūkininkus pirkėjai, apžiūrinėja derliaus kokybę ir perka.

Apie visų šventes prasideda tabako "stripinimas", rūšiavimas ir rišimas į pundelius džiovinto tabako bei išvežimas jau parduoto.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

ESU MIRTIS

Esu mirtis, kuri tave lydėjo
Nuo mažo kūdikio sapnų.
Esu mirtis, kuri šalnai rugsėjo
Ir vasarės žvaigždžiuos gyvenu.

Esu mirtis, kuri gėles aplanko
Ir žemės viešpatyčių karalius.
Esu aš motina, kuri beturčius renka,
Ir karalienė — auksą ir perlus...

Daug sužadėtinų į mano glėbį puolė,
Kaip jauno rytmelio rasa, skaisčių.
Daug kunikų, daug emeritų ir vienuolių
Išlejo ašarų, juos išvedant, karčių.

Daug išvedėjų iš skurdo ir iš bado,
Daug iš kalėjimų tamsių išvadavau.
Daug pavergtųjų mano rankoj laisvę rado,
Ir daugelį laivų ramiausias uostas aš buvau.

KAPŲ VARTAI

Mes regėjome — daug nuvyto čia vainikų,
Mes regėjome — prakeliavo daug pro mus,
Mes regėjome, kaip jų žemės sapnas nyko
Ir kaip rado jie čia amžinų namus.

Mes girdėjome — verksmą kūdikio nekalto,
Mes girdėjome — raudą mylinčių širdžių.
Mes girdėjome — duslūs dūžiai naktį šaltą
Ir raudojimas nualpusių žvaigždžių...

Grįžta žingsniai tų, kurie viešėjo,
Grįžta žingsniai mylimųjų ir našlių,
Grįžta žingsniai morų mirusio nesėjo,
Koplytėlės sargo, daug čia laisčiausio gėlių...

Tik negrįši tu, čia ramų atilsį suradęs,
Nepraeisi niekad atgalios pro mus,
Kaip šalta mirtis, bejausmis ir bežadis,
Radęs dieną savo Ten, o čia — namus...

KAZYS VERŽIKAS

Ko dar Sovietai bijo?

Cicero, Illinois, USA. — Ne vienam atrodo, kad Sovietai dreba tik prieš Amerikos atominę pajėgą galybę ir, kad daugiau jie jau nieko nebebijo. Ne. Ne taip. Jie dreba dar prieš vieną Amerikos ginklą, kurį jiems gali būti lygiai mirtinas kaip ir pati atominė bomba. Jie bijo jų pačių — rusų pavergtos tautos, jie bijo visų kitų, jų kankinamų ir žudomų tautų atsisakymo valandos.

Tiesa, apie tai Sovietai niekada nekalba. Suprantama kodėl. Apie tai mažai arba visai nieko nešneka numatomi Sovietų karo priešai. Iš dalies taip pat suprantama kodėl. Kiekvienas svarbus ginklas neturi būti reklamuojamas. Jis turi būti priešui staigmena. Be to, čia yra dar ir daug kitų priežasčių, kodėl tylima ar tik pašnabždomis ir labai atsargiai pasakoma. Labai pamokinančių informacijų tuo reikalu yra suteikęs mano kolega iš kairės (ne partijos, bet laikraščio puslapio atžvilgiu) Gediminas Galva savo straipsnyje "Pozityvioji Propaganda". (Žiūr. "T. Žiburiai", 1950, Spalio 19 d.).

Bet gi šiandien ir pirmos klasės gimnazistui yra aiškus vienas istorinis faktas, viena įsibėgėjusi istorinė srovė, kurios niekas atgal pasukti nebegali. Gali mėginti sukti ne bent tas, kas visai neskaityt nei vieno istorijos puslapio. Gyvename tautų išsilaisvinimo laikotarpiu. Vis didėja skaičius subūrėjusių imperijų, kurios laikė paglemžę daugybę tautų. Tos tautos šiandien, tampa vienu ar kitu būdu laisvos ir nepriklausomos. Kas gi darosi Azijoje? Net labiausiai suvargusios ir atsilikusios tautos iškyla iš nežinios, sėda prie vieno stalo su pačiais didžiaisiais. Kodėl? Pabudo. Visiems pasidarė aišku — istorijos laikrodžio nebebegink sukuti atgal.

Tad ar gi gali būti, kad Europoje gali darytis priešingi dalykai, kad Europos, buvusios laisvos ir nepriklausomos tautos ir valstybės grįžtų į baudžiamą, į vergiją, kurios vardas Sovietiška kruvinoji praraja. Kas gi tam gali patikti šiandien?

Niekas. Tam netiki ir patys Sovietai. Todėl jie ir dreba pagalyvoje, kad tokia valanda visvien ateis. Ir ta valanda ateis būsimąjį karo lemiančių momentu. Sovietai puikiai atsimena, kaip sekmingai jie ptyt tą patį ginklą pavartojo anuo laiku, kada jie grobė Rusijos valdžią ir savo nagus. Bolševikai tada pažadėjo visoms tautom laisvą apsisprendimą ir pilną teisę atsisukti nuo Rusijos. Tas jų pažadas sukėlė entuziazmą ir daug, labai daug padėjo bolševikams įkopti į valdžią. Tiesa, bolševikai tautas apgavo. Jie ne tik iš naujo pavergė tas tautas, bet pagrobė ir tas valstybes, kurių carai nesugebėjo pavergti. Taigi bolševikai puikiai supranta, koks galingas ginklas yra tautų laisvės pasiskelbimas.

Dabar dar antras netolimos praeities pavyzdys. Tai tie garšieji Wilsono tautų apsisprendimo paskelbimai. Jie galutinai palaužė pavergtųjų galybę. Tai buvo it atominės bombos sprogtimas ant priešų galvų. Pagaliau ir Atlanto čarteris. Taigi matome, kad tautų laisvo apsisprendimo ginklo griebiasi visi, kas tik ji turi ir kas sugeba jį tinkamai panaudoti. Nėra jokios abejonės, kad tautų laisvo apsisprendimo ginklas yra labai sudėtingas. Jis ne tik priešui suduoda mirtiną smūgį, bet ir pačiam nugalėtojui kartais atneša nepageidaujamų ir nenumatytų vaisių. Ir vis dėlto to ginklo griebiamasi lemiamais momentais — kada kiti ginklai jau nebeįveikia sunaikinti priešą.

Bet ar tas laisvės pažadas ir šį kartą pažadins ir sukels Sovietų pavergtas tautas? Juk tiek daug kartų buvo žadėta, skelbta ir vis apvilta, ir vis neištesėta. Ar kas bepatikės šį kartą? Tai klausimas. Į šį klausimą bandysiu ieškoti atsakymo kitą kartą.

Laisvės kryžiaus žygis šlubuoja

Tautinis Komitetas Gelbėti Europai, kurio būstinė Empire State Building, New York 1, N. Y.

Y. nors jo sgraišiuose matosi daugybė Amerikos didvyrių, nesutrukia ypatingesnio žmonių pritarimo. Remiamas Amerikos valdžios moraliai ir materialiai, šis komitetas savo remiamą Europą apriboja Lenkija, Čekoslovakija, kiek mažiau Vengrija, Bulgarija ir Rumunija. Baltijos tautos dažnai net

pamiršamos pažymėti žemėlapyje.

Iki šioliai komitetas jau įkabino taip vadinamą Laisvės Varpą Berlyne ir išlaiko radio stotį, kuri "vis daugiau pamėgstama pavergtųjų europiečių".

Lietuvių veiksniai bandė ir tebebando su jais susirūti, tačiau iki State Departmente tebeturi balsą prorusiška klika, įskaitant tokį poną Kennan, Rusijos eksportą, pagaliau, kol Komitetas bus vadovaujamas Mr. DeWitt C. Poole, kuris būdamas iki 1921 metų Rytų Europos departamentu direktoriumi, Vašingtone visomis keturiomis priešinosi Rusijos suskaldymui, maža vilties susilaikyti šios "taip vadinamos privatinės" organizacijos prielankumo.

Jau šių metų pavasarį VLI-Kas norėjo užmegsti su jais ryšius, tačiau tas pasibaigė malonių atsakymu. Šiuo metu New Yorke gyvenęs p. V. Sidzikauskas yra turėjęs su jais keletą privačių pasikalbėjimų, bet ypatingesnių rezultatų kolkas nesimato.

Būtų gera, kad ir Kanados lietuviai juos užbombaudojų savo laisvais: trumpai, drūtai: "Jūsų tylyjimas reiškia pritarimą Sovietų vykdomam genocidui mūsų šalyje!". alm.

— BERLYNAS. — Spalio 24 d. Vak. Berlyno rotušėje iškilmingai pakabintas Rūsėvės varpas, skelbiąs laisvę ir smerkįs tiraniją.

Andriuli greičiausia išsiųs

New Yorke visos lietuvių grupės beveik su džiaugsmu priėmė Amerikos vyriausybės sprendimą deportuoti sumaskolėjusių lietuvių kilmės amerikiečių Vincą Andriulį arba, kaip jis dar vadinasi, Vincentą Andriulevičių, 60 metų amžiaus. Tulas laikraštiniškas tik nusiskundė, kad vistiek Amerikos valdžia nėra, sakysim, tokia demokratiska kaip Prancūzijos. Ir čia vyriausybė, neapsikesdama priešingą Ispanijos pabėgusių komunistų veikla, įsakė juos deportuoti pasirinktinai į Šiaurės Afrikos kolonijas arba į bet kurią šalį už Geležinės uždangos. Kaip "Amerikos Balsas" praneša, iš 177 nuteistųjų tik 30 pasirinko "proletarijato" rojų. Visi kiti, nusilenkę, pareiškė: "Jūsų ekselencija, aš pasirenku dykumas".

Vincas Andriulis, kuris čia buvo, kaip amerikiečių laikraščiai ir radijos pažymėjo "įtakingo lietuvių komunistų laikraščio "Vilnis" redaktorius, turės būti išsiųstas į Lietuvą. Jam, kaip aktyviam, nebus pritaikyti švelninanti sąlyga pasilikti po policijos priežiūra, jei jo kilmės kraštas atsisakytų jį priimti. Tačiau dauguma mano, kad Andriulis bus įsileistas į LTSR, kaip kapitalistų kankinys. Ne mažą dalį, netiki tuo, nurodys, kad Sovietai daugiau nebeįsistatė Amerikos lietuviams maskolais, po to kai Bimba parvažiavęs iš Lietuvos nesugebėjo tinkamai perduoti savo išpuodžių iš "sužydėjusių" tėvynės. Laukiama, kad lietuviškasis Amerikos Balsas maskolius visai deorganizuos. alm.

Keturios kartos sosto įpėdinės Elzbietos dukrelės krikštynų metu.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

Aš buvau Lietuvoje 1948 m.

Mielus idėjos draugus,

SIGITA JONAITYTĖ,

ir

VYTAUTA AUŠROTA

sukūrusius atitinkantišką šeimą, nuoširdžiai sveikina

R. Vencutė, J. Baužinskas,
Pr. Grušauskas ir Al. Baronas.

Paskautininką Leonardą Kalinauską

ir vyr. skautę Marytę Baranauskaitę,

sukūrusius skautišką šeimą nuoširdžiai sveikina

"Perkūnas" sk. vyčių būrelis.

BIRUTĖ DRANGYTĖ ir JUOŽA BARYSĄ,

sukūrusius lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikina ir daug
laimės linki

Ona ir Juozas Ražauskai.

Mielus bendradarbius

pp. IZABELĖ KEŽINAITYTĖ ir JUOŽA KVOSČIAUSKĄ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikiname ir linkime
daug laimės

Sendžikai ir A. Liaukus.

Winnipeg, Man.

— Winnipeg lietuvių bendruomenės valdybos posėdis įvyko spalio 19 d. Tartasi dėl Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo ir jo programos. Numatyta artimiausiu metu surengti vakarą su linksma komiška programa: vaidinimu, dainomis ir muzika. Be to, pasitarta bendrais sekmingesnio veikimo reikalais.

— Sekmadienį, spalio 22 d., įvyko Moterų draugijos susirinkimas, kurį atidarė pirm. p. B. Bujokienė, pakviesdama į darbo prezidiumą p. J. Krikščūnienę ir p. E. Januškiene. Dienos pirm., padėkojusi už pasitikėjimą, pakvietė tėvą Barnabą Mikalauską skaityti paskaitą, kurioje buvo iškelti aktualūs klausimai, liečiantys šiuo metu moteris ir jos misiją visuomeniniame darbe. Prelegentas pabrėžė organizacinio darbo svarbą ir reikšmę, linkėdamas moterų draugijai išaugti skaitlingai ir veikliai, duodant gražų solidarumo pavyzdį.

— Spalio 21 d. p. R. Mikalauskos iniciatyva ir pastangomis buvo nufilmuota lietuvių šeštadieninė mokykla su mokiniu ir mokytoja. Susirinkimas paliko gražų įspūdį.

— Spalio 16 d. artimų draugų būrelyje p-lė Angelė Saimininkaitė gražiai atšventė savo gimtadienį.

Delhi, Ont.

Pasibaigus tabako nuėmimo darbams, lietuviai ūkininkai ir darbininkai pradeda ieškoti linksmesnių valandėlių nuobodžiai rudens nuotakai pajvairinti. Tam tikslui KLB Delhi apylinkės valdyba numato ateityje suruošti keletą rengimų, kurių dalis pelno būtų skiriama Tautos Fondui ir lietuviškai spaudai Kanadoje paremti. Be to, yra numatoma kviesti iš Toronto ar iš Hamiltono meno mėgėjų grupę, kuri suvaidintų bent vieną ar du vaidinimus.

Šiuo metu Delhi Apylinkės Bendruomenės valdyba pradeda lietuvių surašymo darbą. Kaip žinome, lietuvių surašymas yra būtinas dalykas kartočiai sudaryti. Tada visi žino, kur jie gyvena. Tokiu atveju lietuviams, atsišaukiantiems iš Europos ar iš kitų kraštų, nebereikėtų rašyti paieškosimų ir spaudą, bet tiesiog į kartotekos centrą. Deja, surašymas vyksta lėtai ir sunku pasakyti kokių tikslumų jis bus įvykdyti. Valdybos posėdyje buvo nutarta pasiųsti sanatorijoje sergantiems Vokietijoje keletą karalėdinių siuntinių, kas jau ir padaryta.

Be tolimesnių numatytų darbų bei parengimų, vienas toks numatomas surengti artimoje ateityje. Tai bus linksmi šokiai, kurie įvyks Delhi lenkų salėje, lapkričio mėn. 4 d. 7 val. p.p. standartiniu laiku. Grieš puiki kapela ir veiks alaus baras. Vieni lietuvių, norintieji linksmai praleisti šeštadienio vakarą, kviečiami atsilankyti. S.K.

Tillsonburg, Ont.

Pranešimas Tillsonburgo

ūkinių klubo nariams

Gautas sutikimas iš kompani

jos pirkti trąšų (fertilizer) su

nuolaida. Visi klubo nariai pra-

šomi kreiptis šiuo reikalu į S.

Augustine Jr. R. R. 4 Tillson-

burg. Telef. 602—R. 2.

DELHI, Ont.

DELHI, Ont.

Lapkričio 4 d., šeštadienį, lietuvių svetainėje Hawtrey kaime
lietuvių tabako augintojai rengia

Linksmą maskaradą

Šokiams grieš gera muzika. Bus minkštų ir kietų gėrimų su
skanais užkandžiais. Prašome visus iš arti ir toli atsilankyti.Geriausiom kaukėm bus duodama dovana.
Pradžia 7 val. vak. Rengėjai.

IA VALSTYBĖS

Šv. Kazimiero parapija statys
naują bažnyčią

Neseniai Los Angeles lietuvių parapija gavo iš arkivyskupo leidimą pastatyti naują bažnyčią. Senoji bažnyčia būtų parversta mokykla ir sale. Manoma dar šiais metais statybą pradėti. Spalio 2-8 d. įvykęs parapijos bazaras buvo sėkmingas ir davė gražaus pelno.

Lietuvių tautiniai šokiai LA
parodoje

Los Angeles apskrityje parodoje, įvykusioje spalio 2-8 dienomis (LA Couty Fair) Pomonos mieste ir lietuvių buvo pakviesti išpildyti programą. L. Zaikienės vedama tautinių šokių grupė pašoko keletą lietuviškų šokių. Parodoje dalyvavo

tūkstančiai žmonių. Lietuvių tautiniai šokiai svetimtaučiams labai patinka. Šokių grupė turėjo tris naujus pakvietimus spalio 14-15 d. Tvirtaujame Dienoje, spalio 22 d. Exposition Parke, gruodžio 2 d. Santa Ana, Calif. Šokių grupė beveik išimtinai pasirodo svetimtaučiams.

Sk.

ITALIJA

Lietuvos vyskupas Romoje. Spalio mėn. pabaigoje į Romą atvyko J.E. Dr. J. J. Skvireckas, Kauno arkivyskupas ir Metropolitas. Jo Ekselencija dalyvavo Marijos Dangunėmimo dogmos paskelbimo iškilnėse. Drauge atvyko ir kiti du lietuvių vyskupai tremtiniai: vysk. V. Padolskis ir vysk. V. Brizys.

Sveiki, tautiečiai, pasiekę Kanadą!

Didžiulėje Quebeco uosto salėje gyvas judėjimas. Šiandien (X. 26.) 7 val. vakare atplaukia laivas "Franconia". Jis atveža daug imigrantų. Tikriausiai jų tarpe bus ir lietuvių. Daug žmonių laukia atvykstančių — kas žmonos, kas sužadėtinės, o Jūsų korespondentas, nepažįstamų tautiečių būrelis. Štai šviesas spjaudydamas atplaukia, atpuška ir "Franconia". Didžiulis būrys darbininkų eina į laivą ir išgabeną keleivius bagažą. Nešė, vilko, kokią valandą. Po to didžiulė pertrauka, pagaliau pasirodo visuomenės smetonėlė, plaukusi pirma klase. Pasipilia ir mirtin giejai, palaukus porą valandų.

Hamilton, Ont.

Pranešimas

KLB Hamiltono apyl. LOK šaukia metinį susirinkimą. Susirinkimo dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo kvietimas.
3. Mandatų k-sijos rinkimas.
4. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas.
5. Kmoiteto pranešimas.
6. Revizijos k-jos pranešimas.
7. Valdybos rinkimai.
8. Revizijos k-jos rinkimai.
9. Klausimai ir sumanymai.

Susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., sekmadienį, 6 val. p.p. Lenkų Veteranų salėje, 752 Barton St. East.

LO Komitetas.

Welland, Ont.

Pranešimas

Wellando ir apylinkės (Fontill, Donville, Port Colborne, Cippawa, Niagara Falls, Ont) gyvenantieji lietuviai, kuriems dar nėra užpildytos Kanados lietuvių registracijos kortelės, prašomi iki š.m. lapkričio 30 dienos pranešti Wellando LOKui savo adresus ir šeimos narių skaičių, pagal kuriuos komitetas prisius užpildyti registracijos kortelės.

Rašyti: Wellando LOK, 21½

Sixth St. Welland, Ont.

Wellando LOK.

Arch. T. J. Vizgirda

(6 De Wolfe Street, Boston 25, Mass.) prašo atsiliepti visus asmenis, vežusius knygas iš Bremeno per kun. V. Šarką, bei pranešti, jei knygos buvo su laikytos multinėse bei kitas susidariusias transporto išlaidas. Taip pat asmuo, vežęs vieną asmeninę architekto dėžę, prašomas tuojau pranešti dabartinį savo adresą. Nuo šių siuntų išsiuntimo yra jau praėję virš metų, todėl asmenys, neprisiuntę artimiausiu metu prašomų žinių apie šiuos siuntų likimą, bus pateškomi per spaudą ir konsulatą, kaip šias siuntas pasisavinę.

Šv. Kazimiero Kolegija Romoje. Kolegija naujuose mokslo metuose turės 17 studentų kunigų ir 6 klierikus. Naujų šiemetams priimta 5 kunigai ir 2 klierikai. Tarp naujai priimtųjų yra 2 kunigai, atvykę iš JAV, būtent, kunigas Leonas Peciukevičius ir kun. Kazimieras Valšvila. Pirmas yra Philadelphia archidiecezijos kunigas, o antras Vilniaus, — į Ameriką nuvykęs po šio karo ir dirbęs vienoje Gran Rapide vyskupijos parapijoje. Kun. L. Peciukevičius, jei atitinkami vyresnieji leis, eis Kolegijos prefekto pareigas. Tai pamažu šv. Kazimiero Kolegija taps tikru viso pasaulio lietuvių prigludžiančiu ir vieningam centrui. Tokia yra jos paskirtis.

Prieš pradėdant naujus mokslus šv. Kazimiero kunigai ir klierikai atliko šešių dienų rekolekcijas. Jas vedė vokiečių kalba Bibliinio Instituto profesorius Tėv. Zervick.

Šv. Vyt. Balčiūnas, Šv. Kazimiero Kolegijos Dvasios Tėvas praleidęs atostogas Prancūzijoje, Annecy mieste, spalio 7 d. grįžo į Romą. Atliekamu nuo poilsio laiku jis gilino savo studijas.

Dr. P. Karvelis su Ponia, dukle ir giminaitė Dr. Bražnaitė lankėsi Romoje kaip Šv. Metų maldininkas. Spalio 11 d. Dr. Karvelis kalbėjo per Vatikano radio. Tą pačią dieną visa šeima buvo priimta Šv. Tėvo specialioje audijencijoje.

Prelatas K. Šaulys, Kauno arkivyskupijos generalvikaras, rugsėjo 26 d. atvyko į Šv. Miesą, kad pelnytų jubiliejaus atlydus. Gerbiama Prelatas, kaip ir daugelis kitų, kenčia tremtinio dalį. Šiuo metu jis gyvena Lugane, Šveicarijoje. Romoje apsisistojęs pas Tėvus Marijonus, kaip Jo Ekselencijos vysk. Būčio svečias.

Tėvas Liūma, SJ, pereitą pavasarį baigęs savo studijas Toulouse universitete, įgydamas daktaro laipsnį, atvyko į Romą. Jis pasižymi retais gabumais. Todėl yra pakviestas profesoriatui Gregorianumo universitete. Gregorianumo universitetas yra vienas iš pačių žymiausių katalikiškų universitetų pasaulyje. Jį lanko virš dviejų tūkstančių kunigų ir klierikų.

Peregrinus.

Viejoj kulkos - lentgalis

Iš Stasio Ylos kaceto pergyvenimų knygos

VELNIAI DIEVŲ MIŠKE

* * *

Tragiškoji gimn. dir. Kazio Baubos mirtis

TĄ VAKARĄ, po patikrinimo, puskarininkis įsakė visiems lietuviams išeiti iš eilų. Susirikiavę, jis vedė mus vartų link ir pats išdėdė žygiavo priekyje.

Nežinojome koks reikalas, dėl to buvom ramūs. Tik vienas Kazys Bauba jaudinosi: išbado, griebė kun. Lipniūnui už rankos ir, kaip vėliau sužinojome, paprašė duoti išrišimą jam ir draugams. Jis atrodė netekęs pusiausvyros, lyg laukdamas korimo ar sušaudymo.

Iš tikro, jis to laukė. Bauba, pirmasis iš mūsų patekęs į biuro tarnybą, sumezgęs pažintis su politinio skyriaus tarnautojais kalinais lenkais. Šie buvo jam bičiuliški ir pasakydavo tokių žinių, kurios kacete viešai neskelbiamos. Taip vieną dieną kaip didelę paslaptį, jie pasakė jam, kad kaceto administracija padariusi pasirengimus sušaudyti tą lietuvių grupę, kuri buvo atgabenta į Stuthofą kovo 25-26 dd.

Bauba buvo atgabentas į Stuthofą su kauniškių grupe ir nieko nežinojo apie panašų įspėjimą padarytą vilniškių grupei, esančiai dar Tilžės kalėjime. Kai jis dabar šią paslaptį pasakė kun. Lipniūnui, jis priėmė jį, kaip tą, kurį Tilžės kalėjimo viršininkas, senyvas žmogus, buvo anuomet pasakęs prof. V. Jurgučiu: — Tamsta esi seniausias iš visų, todėl mačiau jaudinsies: jus veža į Stuthofą ir ten jus lankia sušaudymas.

Jurgutis tada pasakė kun. Lipniūnui ir paprašė, kad šis paruoštų visus mirčiai. Ir Lipniūnas ruošė: kas vakaras sakė pamokslėlius, klausė išpažinčių. Jie buvo apgyvendinti Tilžės kalėjimo koplyčioje, todėl kiti, nieko nesuprasdami, išsiaiškino, jog Lipniūnas narių nuotakas priderinti šiai aplinkai.

Jurgutis ir Lipniūnas laukė, kad atvyks į Stuthofą, bus tuoj vykdomas mirties sprendimas. Tačiau laikas slinko ir nebuvo

Būrelis vokiečių mokslininkų Goettingene, norėdami paminėti Potsdamo konferencijos penkmetį, išleido rinkinį dokumentų, skelbiančių nežmoniškas kamčias žmonių, kurių likimas buvo palietas Potsdamo susitarimo: "Dokumente der Menschlichkeit aus der Zeit der Massenaustragung, Gesammelt und herausgegeben vom Goettinger Arbeitskreis, Holzner — Verlag Kitzingen — Main", 194 puslapiai.

Tenai išspausdintas ir vienos vokiečių iš Rytprūsių pasakojimas apie lankymąsi Lietuvoje 1948 m. Nedaug ten minima faktų iš Lietuvos gyvenimo, tačiau jis yra įsidėmėtinas, kaip įdomios nuotaikos vaizdas.

Štai jos pasakojimas: Tai buvo 1948 m., kada aš, kaip civilis belaisvis, dirbau viename kolchoze prie Friedlando, Rytprūsiuose. Kadangi 1947 m. žiemą iš beveik 1000 žmonių neliko nei 300 — kiti mirė badu — mes, 10 moterų, nutarėme eiti į Lietuvą, kad parneštume iš ten savo vaikams duonos. Tada man buvo 27 metai ir dėl sunkaus darbo, kurį dirbti manė vertė rusai, buvau visiškai nusilpusi. Mano berniukui tebuvo 5 metai; jis buvo bado taip nuvargintas, kad nebegalėjo paeiti. Taip atėjo diena, kurią mes buvome pasiryžusios išeiti į Lietuvą. Mus eiti vertė badas, — aš norėjau išgelbėti vargšą vaiką, kuris labai priminė tėvą. Iki Gedauės turėjome eiti pėsčios, tenai gi įlipi į prekinį vagoną ir važiuoti iki Tilžės, nes keleiviniai traukiniai nevaikščiojo, 1948 metų sausio mėnesį siarutė didelis šaltis, mūsų apsirėdymas gi buvo labai vargingas, taigi baisiai šaltome. Tačiau su Dievo pagalba

įvairių Romos kolegijų ir vienuolių auklėtinių. Tėvo Liūmos pakvietimas profesoriatui Gregorianumo universitete yra tikrai didelė garbė visai lietuvių tautai. Nes čia patenka tik rinktinės jėgos, patys gabiausi vyrai iš visų tautų.

Saleziečių Balsas

Lietuviai saleziečiai, kurių keletas yra Italijoje, o keliolika darbuojasi misijose įvairiuose kraštuose, pradės leisti periodinį žurnalą "Saleziečių Balsas".

ženklų šito laukti. Ilgainiui jie įsitikino, kad pasirinktas kitas kelias mus sunaikinti. Jau 7 mūsų šaliai buvo mirę per pirmąsias penkias savaites. Atrodė, kad per 3-4 mėnesius, pagal bendrą mirimų dėsningumą kacete, išmirsime ir mes visi.

Tačiau nacių politika buvo sunku apskaičiuoti. Naujoji Baubos žinia buvo gauta iš kitų šaltinių. Lenkai negalėjo išsilaikyti ir, atrodė, neturėjo intereso. Greičiausiai vokiečiai turėjo planą mus sušaudyti ir dabar, pasinaudodami kaceto dezinfekcija, galėjo mažiausiai pastebimu būdu tai įvykdyti.

Padėtis atrodė labai rimta, ir Bauba su Lipniūnu nutarė į aptarti dar su dviem draugais — prof. Jurgučiu ir Dr. Kučiu. Jurgutis šios žinios buvo priblokštas, nes jį jam buvo pirmosios paraktuojamas. Jis, kaip ir Bauba, galvojo, kad apie tai reikia įspėti visus draugus. Kiti du buvo tam priešingi. Jei turėtų staigi mirtis, geriau, kad žmonės nesijaudins iš anksto — galvojo. O gal, kaip ir Tilžės įspėjimas, liks neįvykęs.

Bauba buvo neapraminamas. Galvojo bėgti iš kaceto ir šią mintį svarstė su gerai pažįstamu lenku Konaszewski. Mirties sakėsi nebijęs, tačiau jaudinosi dėl savo vaikų ir žmonos. Jo vaikai buvo dar labai maži: Dalytė 4 metų, o Vitalijus gal kokių 8 mėnesių. Man teko šį vaiką krikštinti ir po to keletą kartų lankytis į Baubų namus. Mačiau, kaip Kazio rūpestis vaikais reiškėsi nebe tėviškai, bet stačiai motiniškai. Šitai suprasti galėjo tie, kurie žinojo Baubos šeimos narių tragediją. Jo motina mirė anksti, pakirsta džiovos; jaunamete seserį, rodos, išliko motinos likimas; jaunesnį brolį Jurgį, teologijos studentą, palaužė sclerzoza multiplex; tėvas mirė, gavęs nervų priepuolį. Liko gyvi ir sveiki tik jis ir brolis; šis turėjo didelių nesėkmių gyvenime, kurios labai paruošė gyvenimui, kad jį neištiktų jo tėvų ir brolis dalia. Atsimenu, jis ne kartą rašė man į Berlyną, prašydamas specialių vaistų Dalytei. Kaune stingant maisto, jis dviračiu važinėjo į kaimus parvežti jai pieno. Kas visu tuo, be jo, galėjo pasirūpinti dabar? Žmona buvo silpnos sveikatos ir mokytoja gimnazijoje. Važinėti į kaimus ji negalėjo. Ir jis valdavo, kaip be jo vaikai silpsta ir skursta. Štai kodėl jis negalėjo prileisti minties, kad turės beprasmiškai žūti. Žūti po to, kada buvo švystelėjusio, gražios viltys išlikti ir sulaukti laisvės. Jis buvo tarnautojas, turėjo draugų, kurie būtų bevelę patys mirti, kad jį išgelbėtų. Čekų rašytojas kalnys Jan Tymi pats pasitraukė iš Unterkunftsver-

I. AISTIS

VELINĖS

JOS buvo rūkamos, sentimentalios
Tos paskutinės mano vėlinės Kaune —
Su apvirstais nugultaisiais berželiais,
Su lapais čezančiais, su plaukiančiais minia...

Ramiai liepsnojo žvakės ir indeliai,
O pakasynų maršas varlo krūtine
Dejuodamas, graudino medžių viršūnes
Ir ašarino migla nuo šakelių.

Be jokio tikslo eidamas per spūstį —
Nebuvo nieko ten laimyt, nei liūsti —
Prisiminiau mergaitę, mirusią kadais...

Plaukais, lyg tie gelsvi berželio lapai, —
Graziai gėlėm papuošę smėlio kapą
Su širdį veriančiais raudonojo aždais...

Šykštuolio pinigai

(Žemaičių pasaka)

KITĄ kartą buvo labai liesi metai. Vienas vargšas žmogelis nebeįsimeinė kę bedaryti, kaip savo žmoną ir vaikučius išmaitinti, — mat, niekur negalima buvo gauti grūdų nei už pinigų nusipirkti. Kitas turtingas ūkininkas, jo kaimynas, turėjo nuo daug metų prisipylęs megas (aruodus) grūdų ir vis laukė, kada blogi metai užės, tuokart jis pardavinės ir aukštą kainą gaus. Tas vargšas susikrapstė rublinę ir eina pas turtingą kaimyną rugių pirkti. Šis sako:

— Aš už popierinius pinigus neįstu nei į kletį ir nei gortaus grūdų tau neduosiu be auksinių pinigų.

— O kame aš gausiu tuos auksinius? Ir popierinį kol gavau, didį vargą turėjau ir daug prakaito išliejau.

Turtingasis atsakė:
— Stipk sau, aš pasakiau, kad be auksinių neduosiu ir tiek.

Vargšas verdamas parėjo namo. Kur dabar bedings — eis ir pasikars. Virvę paėmęs ir išėjo sau, o pačią su vaikais paliko bebliaunančius, nes neturėjo nei srujelės miltų putrelei išvirti.

Tas vyras nusinešė virvę bagocius lauką, rado ten obelę, prisirišo virvę į šakį ir už kaklo užvyniojo, bet virvė negalėjo įsitempti ir kaklo nesmaugė.

— Jau žmogui kad nesiseka, tai nesiseka, net pasikarti negali, — nepatenkintas atvyko.

waltungo, kad užleisų savo vietą — geresnę ir saugesnę — jam. Tymi išėjo prie fizinių darbų, kur kapas jam išspyrė dantis, ir šį naują kryžiaus kelią jis ėjo dainuodamas Baubos išmokytą lietuvišką dainelę "Ant kalno karkali siūbavo...". Bauba įautė, kad turėdama kitų draugų, kacetę nepapuls. Tiesa, dabar, epidemijos metu, jis susirgo dezinterija. Bet draugai vėl jį gelbėjo: parūpino kavos tirščių, anglių ir sudegintų plutų. Jis valgė šiuos "vaistus" ir turėjo vilties, kad į ligoninę noreikės eiti.

Bet štai ši žinia — baisi, nešanti neišsiaiškintą sprendimą. Jis dar galvojo bėgti, tikėjosi dar turės keletą dienų prieš akis, o čia jau veda pro vartus — gal būt į laukus, į mišką. Jis buvo tikras, kad sušaudymo valanda ateina, kaip tik dabar, vedant mus vartų link. Pajautrinta jo vaizduotė turėjo matyti laukuose lukančius esesmanus su paruoštais šautuvais.

Pro vartus mus tikrai išvedė. Bet čia pat sustabdė ir liepė pakelti rankas.

— Kas iš jūsų supranta apie vaistažoles? — paklausė puskarininkis. Paskui paaiškino, kad reikia specialistų kolona, kuri jų išieškotų miškuose.

Visi nuleidome rankas, tik vienas Bredikis, buvęs vaistininikas, paliko ją iškelgt.

Atoslūgis palietė trejetą draugų, kurie žinojo apie kalbamą sušaudymą. Tačiau Bauba, man rodos, mažai begirdėjo esesmano žodžius. Jis atrodė, kaip sąmonės netekęs.

Grįžęs į baraką, jis atgulė į lovą. Jį krėtė šaltis ir rytą jis karščiaavo. Tą dieną jo draugai lenkai bandė nuvesti jį į ligoninę, tačiau jų protekcia nieko negelbėjo — ten jo nepriėmė.

Gegužės 11 dieną jis buvo perkeltas į III-čią kripelių ir ligonių bloką naujo stovykloje (dar nebaitoj įrengti). Su juo atėjo ir Vytautas Stanevičius, kuris buvo tiek ligos palaužtas ir pavargęs, kad tris paras miegotę pramiegojo. Baubą globoti ėmėsi Pilypas Narutis, kuris fiziškai buvo stipresnis. Jis su Bauba dar kartą bandė nueiti į senąją stovyklą ir prašyti priimami į ligoninę. Tačiau buvo grąžinti atgal be teisės į ją patekti kaceto dezinfekcijos metu. Paaiškėjo tik iš apžiūrėjimo, kad vienas ir antras serga ne tik dezinterija, bet ir dėmėtąja šiltine.

Bauba vis dar galėjo vaikščioti, nors turėjo aukštą karštį. Jaudinosi ypač dėl viduriavimo kraujais, kuris buvo labai nemalonius. Savomis priemonėmis jis ir toliau bandė šią ligą sustabdyti. Reikėjo vengti skysčių, bet šiltinė jį kepino, ir jis mat-

Mylimas jaunime ir vaikučiai

Jau ne kiekvienas pamenate savo mylimosios tėviškos sodą, kuriam, kuriamė gyventojai. Kai kurie iš jūsų jau nebeprisimenate miesto vardo, kuriame praleidote vargingas tremties dienas Vokietijoje. Taip pamazda dedasi storesnis rūko sluogsnis ant jūsų atmintyje esančių malonių ir nemalonių pergyvenimų.

Tiesą, jūs turite nemažai fotografijų, iš kurių prisimenate savo pažįstamus, nors jie būtų išvykę į kitą šalį, likę tėvynėje ar būtų mirę. Tačiau kada nors prisiminti kokį nors žaidimą ar kas buvo įvykę įdomesnio, bet jau pamiršote, neprisimenate.

Daugelis iš jūsų jau beveik nerasote lietuviškai, kurie mokotės vien tik šio krašto valstybinėse mokyklose ar gyvenate toliau nuo lietuvių. Kitas jau pradėdavo užmiršti ir tai, ką išmokote tremties mokyklose. Tik didesniuose miestuose susirenkate šeštadieniais valandėlei su lietuviškai mokytojais prisiminti bei ką nors daugiau išgirsti apie savo kenciančią tėvynę, jos žmones, kalbą, istoriją. Visa tai yra labai gerai, bet per tą trumpą laiką jūs labai nedaug padarote.

Aš žinau, kad jūs visi norite mokėti gerai ir teisingai rašyti lietuviškai, tačiau jūs nežinote, kaip tai daryti. Rašykite dienoraščius! Kiekvieną dieną parašykite bent vieną puslapį sąsiuvinyje apie tai, ką jūs tą dieną pergyvenote. — Motinėle nebeblauk, Dievas man davė gerą pagalbą, — dar kiek padiksim, bet būdu nebemirsim ir visko bus gani.

Šykštuolis tuojau nubėgo veizėti, kaip yra su jo pinigais. Nuėjęs atrado akmenį atverstą, o pinigų puodelio nebėr. Žiūri — ant obelies virvę pakarta. Kibo abiem rankom į plaukus ir nebeįsimeinė, kaip pinigų beatgauti, tuoj kaip parblūdes nusinešė akmenį po tos obelies šakomis, pasistojo ant akmens ir kadrai — kadrai veikiai pasikorė. Kol asesorius ir daktaras atvažiuo, varnos ir pakaušį prakalė.

Tai taip lakomčiams atsitinka. — Sėdau "ponai" dažnai lankėsi prie Baubos lovos, pasiteirindami, kaip jam einasi. Kartą — tai buvo gegužės 12 d. — bloko sekretorius priėjo prie Baubos ir patylomis ėmė keistai kalbėti:

— Žinau, kad tu esi katalikas, kaip ir aš, o katalikai nebijo mirti. Neišsigąsk, jei tau pasakysiu, kad jūsų visų laukia mirtis. Tik ką sužinojau, kad kripelių bloko kaliniai bus sunaikinti. Tai yra tikra. Kaip senas kalnys žinau, kad ir kituose kacetuose panašiai daroma: kas dveji metai būna dezinfekcija, po to sveikieji grįžta į stovyklą, o kripeliai būna sunaikinami.

Bauba dar nebuvo pilnai atsigavęs nuo pirmųjų sušaudymo žinių, gautų iš politinio skyriaus, kaip štai dabar jį paliečia naujas mirties siurbas. Tada jis laukė mirties sau ir visai mūsų grupei, dabar — kartu su visais kripeliais ir ligoniais. Šitos dvi žinios ėjo iš skirtingų šaltinių ir turėjo skirtingus motyvus, tačiau Bauba, matyt, norėjo jas surišti, bent pasitikrinti, ar kartais sekretorius nekartoja nugirstus pirmosios žinios. Jis ėmė sekretorių egzaminuoti:

— Kokia turėtų būti mirtis: sušaudymas?

— Nežinau, — atsakė sekretorius, — gal būt sušaudymas arba gazuojimas. Iš kitų kacetų praktikas žinau, kad tokiais atvejais kripelius gazuoja. (Soldau gi šaudė — žr. J. Grigolaitis, "Nacių pragara", 26-29 p.).

— Kada tai turi įvykti, kokią dieną? — vėl klausė Bauba.

— Smulkiai nieko nežinau, bet kai sužinosiu, pasakysiu. Sekretorius išėjo.

Bauba buvo tikras, kad sunaikinimas jų laukia. Tik jį jaudino ir neramino tas mirties aplinkybių nežinojimas.

— Maž rodos, sekretorius žino ir dieną, tik nenori sakyti — kalbėjo jis Naručui.

— Iš kur jis gali žinoti, — abejojo šis.

— Aš turiu žinių ir iš kitur, — tvirtino Bauba. — Sekretoriaus pranešimas atrodė sutampa.

Bloko sekretorius vykdė administracijos pareigas: patikrino

tuos bus lengviau visą dieną rašyti ilgesniam laikui išlaikyti. Kiekvieną dieną pirmoje puslapyje eilutėje pažymėkite datą, tai yra, metus, mėnesį, dieną ir savaitės dieną (pav. 1950 m. spalio mėn. 22 d., sekmadienis). Kurį nors dieną aprašę įdomesnių jūsų pergyvenimų, prisistokite "Tėviškos Žiburių" redaktoriui, o tuomet visi galėsite kartu pasidžiaugti, beskatindami "Tėviškos Žiburius".

Neatidėliokite ir dar šiandien pradėkite rašyti savo dienoraštį. Tuo išmoksitės geriau lietuviškai rašyti ir liks atminimui užrašytos jūsų pergyvenimo dienos. Dienoraštis tai jūsų gyvenimo istorija. Dienoraščius rašyti ne tik jauni žmonės, bet ir dideli politikai, karo vadai bei kiti visuomenės veikėjai.

Du Rimšos

Žinome du Rimšos — Petrą ir Joną. Petras pasiliko Lietuvoje ir, kuris tai laikraštis tvirtino, senatvėje jį džiūvą susigavus, nes vaistų iš Amerikos paprašęs. Antrasis, Jonas, ne gimtinėje, o laisvame pasaulyje ir yra vienas žymiausių Bolivijos menininkų. Savo laiku buvo Bolivijos Valstybinės Akademijos direktoriumi. Šiuo metu La Paz vyksta jo paroda, turinti didžiulio pasisekimo ir susidomėjimo. Miesto burmistras Dr. Garcia pats ją atidarė, iškeldamas šio lietuvių nuopelnus Bolivijos menininkui. Esą, jis "bena ylenintelis pasaulyje taip gerai charakterizavęs Bolivijos gamtą, paroda, po kurios jis žada leisti ir žmones". Ateinančių savaitę bus atidaryta jo mokinių ties naujoni kelionė po Pietų Ameriką, ieškodamas vietų, vertų jo teptuko.

Matis.

Prof. Dr. A. Paplauskas - Ramūnas

Šiats mokslo metais taip pat dėsto Otavos ir Montrealio universitetuose pedagogiką. Otavos universitete prof. P. Ramūnas yra vienintelis spec. pedagogikos profesorius. Montrealio universiteto Pedagoginiame Institute, ruošiančiame gimnazijos mokytojus, profesorius skaito pedagogikos istoriją eiliniams studentams ir šių dienų katalikų pedagogiką doktorantams. Otavoje profesorius skaito angliškai, o Montrealy prancūziškai.

Profesorius taip pat ne kartą yra skaitęs tose mokslo įstaigose viešų paskaitų lietuviškais klausimais.

Skursta lietuvių menininkai

Jau kelinti metai sunkiai gyvena Paryžiuje prof. A. Galdikas ir jo žmona buvusi seimo vicepirmininkė Mad. Galdikienė, kuri Lietuvoje visą laiką pirmininkavo Lietuvos Katalikų Moterų organizacijai ir buvo mergaičių gimnazijos direktorė. Šiandieną, šie daug Lietuvai nusipelnę žmonės, kartais neturi nė ko pavalyti. Juos kiek šelpia BALF.

Kitas lietuvių menininkas V. Kasiulis taip pat vis skursta Paryžiuje. Kaip jaunesnio amžiaus jis savo vargą ir skurdą su šeima lengviau pakelia negu pp. Galdikai, bet vis tiek padėtis jo labai sunki ir reikalingas paramos, kol tvirčiau ant kojų atsisost.

Skulptorius Antanas Mončys, gavęs stipendiją atvyksta Paryžiu studijų pagilinti aštuoniems mėnesiams. Dabar dar gyvena provincijoje.

Ferruccio Tagliavini Toronte

Spalio mėn. 17 d., Toronto Massey Hall salėje koncertavo Metropolitano operos solistas Ferruccio Tagliavini, vienas iš geriausių tenorų pasaulyje. Jau 1937 m. Florencijoje Gegužės Festivalyje jis laimėjo pirmą vietą dainininkų pasirodymuose. Tuo pačiu jam atsidarė durys į žymesniausias italų operas. Apvažinėjęs Pietų Ameriką, Meksiką su keliaujančiomis operų trupėmis, 1947 m. sausio mėnesį dainininkas debiutavo Metropolitane. Nuo to laiko jis gyvena JAV ir savo dainos meną reprezentuoja Metropolitain opere, atostogų metu darydamas nemažas keliones po visą Š. Amerikos kontinentą.

Savo pasirodymą Toronte solistas pradėjo arija iš Donizetti operos "Favorito" — "O Paradiso". Toliau sekė Glucko "O del mio dolce ardor", Giovanni Paisiello "Chi vuol la zingarella", Gabriel Sibella "Girometta", arija iš Bellini operos "La Sonnambula", "Aukso žvaigždės spindėjo" iš operos "Tosca", Massenet "Elegija", Reynaldo Hahn "L'heure exquise", arija iš Massenet operos "Le Cid", Sadero harmonizuotą sicilijiečių liaudies dainą "Amuri, amuri", De Curtis "Suqrijk i Sorrento" ir Leoncavallo "Mattinata".

Pirmą kartą koncerte išgirdus Tagliavini, galima jausti nedidelį nusivylimą, nes, turint galvoje, kad jis yra vienas iš geriausių tenorų pasaulyje, paprastai lauki žymiai didesnio balso. Tuo tarpu Tagliavini lyrinis gražaus atspalvio tenoras nepasizymi ypatinga jėga. Tačiau Tagliavini dainavimo technika tuojau užnuosia pirmąjį "nusivylimą". Nepaprastai tobulai valdomi niuansai, laisvos viršūnės net ir tada, kai jos imamos pianissimo. Nepaprastai įsijautimo ir išpildymo dovana. Šitoji aukšta dainavimo technika jį daro garsenybę, nes tokių balsų kaip jo, ir net žymiai geresnių, netruksta. Mūsų Baranuskas tikrai turi du kartus stipresnį balsą už Tagliavini.

V. Kst.

Iš knygų ir kultūros pasaulio

Nauja knyga

Dar šiais metais Tėvų Pranciškoni išleidžia vertingą knygą: "Šv. Antanas Paduvietis", kurios autorius yra prancūzas Nello Vian, o vertėjas Antanas Vaičiulaitis. Viršelį ir teksto iliustracijas piešė dail. Teleforas Valius. Knyga bus apie 150 puslapių, kainuos tik 1 dol. Užsisakyti galima iš anksto šiuo adresu: Franciscan Monastery, Kennebunk Port, Maine, USA.

Nauja Verax knyga

Žinomas žurnalistas K. Čibiras — Verax Buenos Aires išleido ketvirtąją savo knygą iš pamų kalba — Diezanos de martirio, 80 psl. Tai rinkinys straipsnių apie Lietuvos vergijos dešimtmetį. Knygos leidėjas žinomas Buenos Aires lietuvių pramonininkas Pr. Ramanauskas.

"Lietuvių Dienos"

Po dviejų mėnesių vasaros atostogų (liepos ir rugpjūčio) jau išėjo LD Nr. 7. Šiame numeryje daug iliustracijų iš Kanados lietuvių veikimo — Hamiltono ir Toronto. Viršelį puošia rašytojo Vinco Krėvės — Mickevičiaus nuotrauka. Straipsniai su atitinkamomis iliustracijomis: "Tavo pasiteisinimas", "Kas yra VLIKas", "Be rezervų pritariu" — pasikalbėjimas su buvusiu

ministeriu Lietuvai Owen J. C. Norema; "Sovietų pasirengimai Pabaltijai", "Kaip gyvena ir dirba Vincas Krėvė", "Baltis protest against Russia", "Baltic Diplomats Act", "Lithuania — Land of Sorrow and Birthplace of Kosciusko", "Aboard the Kvaloa" — The story of voyage around the world. Taip pat plačiau veikimo aprašymas Clevelando, Kanados ir Anglijos lietuvių. Šiam numeryje telpa 34 gražios ir aktualios iliustracijos. "Lietuvių Dienos" leidžiamos Los Angelyje, Calif. 9204 S. Broadway, metinė prenumerata \$3.00 visame pasaulyje, iki galo metų už \$1.00. Iš Kanados galima siųsti pašto perlaide ar tiesiog įdėjus kanadišką dolerį į voką.

Dovydeno knyga anglų kalba

Su nepaprastu pasisekimu Lietuvoje 1942-3 metais pirktą buvusio Liaudies seimo vicepirmininko Liudo Dovydeno knygą "Užrašai" — visa teisybė apie sovietų tiraniją ir imperalizmą žmogaus pirma jiems simpatizavusio, tikimasi greitai laiku išleisti angliškai.

Partizanai už Geležinės uždangos

vieno žymesniųjų Lietuvos partizanų užrašai, kurių ištraukos buvo spausdinamos "Drauge", netrukus išeis atskira didoka, 400 psl., knyga.

visų kripelių ir ligonių stovį, sudarė kažkikių specialų sąrašą.

— Gal kaip tik tie bus naikinami, kurie pateko į sąrašą? — norėjo patirti Bauba. — Sekretorius turėtų apie tai žinoti...

Ir kai vakare sekretorius vėl atėjo aplankyti Baubos, šis, norėdamas išgauti pilną tiesą, nutarė jį "palenkinti". Savo žinioje jis turėjo prof. Jurgučio platinos dantų tildelį. Jurgutis, bijodamas, kad dėl tų platinos dantų kuris nors kriminalistas jo neužmuštų, perdavė juos Baubai pasaugoti biure, kuriame šis dirbo. Dezinfekcijos metu Bauba tą brangenybę buvo pasiėmęs su savimi ir nūnai nutarė ją atiduoti bloko sekretoriui.

— Kadangi mūsų laukia mirtis (jis, tur būt, turėjo galvoj, jog ji palies ir visą lietuvių grupę), štai aš tau atiduodu platinos dantis. Pasakyk tik, kada paskirta mirties diena ir kas dar su kripeliais bus sunaikinti?

Vokietis, pamatęs tokią brangenybę, išplėtė akis.

— Gerai, — pasakė. — Jei turite kitų brangenybių, atiduokite man. Jos vis tiek pateks pas esesmanus, o aš jas geresniems dalykams sunauduosiu...

Į paskutinį Baubos klausimą jis pasakė tiek:

— Gal man pavyks tiksliau sužinoti. Palaukite, pranešiu.

Narutis ėmė abejoti, ar sekretorius ne dėl to ir skelbia šią žinią, kad tikisi iš Baubos ką nors gauti. Jis laukė, kad dabar, gavęs brangenybę, sekretorius sustiprins tos žinios įspūdį ir gal dar šį vakarą "pasistengs" atsakyti į Baubos klausimą. Tačiau sekretorius nieko naujo nepasakė, nors jį palatoje ne kartą tą vakarą dar buvo pasirodęs. Per naktį apsigalvojęs, pats Narutis tačiau nutarė kaip nors išvengti mirties. Rytą, po jų bloko patikrinimo, kuris buvo lauke, jis įsimašė į vieną darbo koloną ir bandė išėiti pro vartus. Grįžęs iš darbo, jis galvojo patekti į kitą bloką ir gal taip išvengti sunaikinimo. Tačiau prie vartų jį atpažino tas pats sekretorius ir, išstumdęs iš darbo kolonos eilį, grąžino į III bloką. Ir Bauba, norėjęs pasekti Naručio pavyzdžiu, buvęs sugautas prie kito bloko durų ir grąžintas atgal į lovą.

Sekančią dieną, gegužės 13-tą, sekretorius atėjo ir pasakė, kad esąs bloku duotas parėdymas pasirošti. Rytą, gegužės 14-tą, numatytas likvidavimas.

— Iš ryto ar dieną? — klausė Bauba.

— Nežinau, bet paprastai būna iš ryto, prieš aušrą. Ateisį esesmanai, apsupsią, išvesį ir jis manęs sušaudys, nes gazo kamera iš ryto neveikianti.

(Bus daugiau)

Iš plataus pasaulio

Atomo šnipai Vilniuje (I)

Reuteris skelbia, kad 6 lenkai, jų tarpe 2 moterys, buvę teisiami Vilniuje už atominį špionazą svetimiems kraštams. Iš to esą daroma išvada, kad Lenkijoje esą vykdomi atominiai tyrimai. Bet agentūra pamiršta, kad Vilnius dabar jau nepriklauso Lenkijai ir, jei žinia tikra, tai liečia Lietuvą.

Dar vienas atomo specialistas į Maskvą

Po Infeldo vėl sensacija mokslo pasaulyje. Italijos kilmės fizikas Dr. Bruno Pontecorvo, karo metu dirbęs atomo tyrimo įstaigose Montrealy ir Chalk River Kanadoje, o pastaruoju metu anglų tyrimo įstaigoje Harwell, su savo žmona švede ir su vaikais išvykęs neva atostogų į Skandinaviją, pasiekė Helsinkį, iš kur laivu išplaukė į Leningradą. Žinoma, kad nuo Kopenhagos jis jau buvo sovietų globoje ir nesinaudojo nei kitom nakvynėm nei susisiekimo priemonėm kaip tik ambasada.

Kokių paslapčių jis nūsivežė, dar neskelbiama.

Oficialūs sluoksniai guodžiasi, kad pačių didžiųjų paslapčių jis nežinojęs, nes dirbęs ne teoretinį darbą, bet vienoje praktinėje srityje kaip fizikas.

Vokietijos rytų zonoje nepasitenkinimas

Vakariečių spauda Berlyne praneša, kad šiomis dienomis Berlyno rytų sektoriuje įvykę gyventojų susidūrimų su liaudies milicija ir rusų kariais. Susidūrimų būvę taip pat Johannegeorgensstadte ir Grimma. Pirmoje vietoje uranijaus kasyklų darbininkai susikirė su liaudies milicininkais, kurių 4 buvę užmušti. Grimma vokiečiai puolę rusų kareivius, prievartavusius vokietes moteris.

V. Vokietija krizės išvakarėse

Europos ūkinio Bendravimo Organizacijos Vak. Vokietijai paskirtą metinę \$320.000.000 sumą ji išnaudojo per 3½ mėnesio. Pagal nuostatus, kraštas, kuris išnaudoja visą metinę sumą ir dar 20% viršaus, turi į fondą mokėti aukso. Bet Vokietija jo neturi, o nuo tos normos ji jau visai nebetoli. Išėję rasti bus nelengva.

Karo grėsmė maisto ištekliaus mažina

JTO Maisto ir žemės ūkio Organizacijos raporte sakoma, kad karo grėsmė didėjanti ir auganti ginklų gamyba, taip pat pagyvėjo maisto supirkimas ir per sekančius 2 metus maisto atsargų nebebūsių.

"Talkingi" sovietų mėnėvrai

Višinskis šioje JTO pilnatyje stengiasi vaidinti skriaudžiamo taikos nešėjo vaidmenį. Spalio 23 d. posėdy jis vėl pakartojo seną Stalino tēzė, kad bolševizmas ir kapitalizmas gali gyventi taikoje lygiagrečiai ir užvedė ant minties, kad galima esą atnaujinti positarimus dėl atominės energijos kontrolės, kurie nutrūko prieš metus. Rusija sutinkanti su neribota kontrole, bet reikią pirma priimti jo siūlomą rezoliuciją, kur tarp kitko karo nusikaltėlių skelbiamas tas, kas pirmas panaudos atominę bombą. Dabar jis jau nevirtino, kaip prieš metus, kad Sovietų Sąjunga sprogdinanti kalnus, ne atomines bombas, bet aiškiai akcentavo, kad "abi pusės" jas turį ir reikią pasirūpinti, kad jos nebūtų panaudotos, ypač, kad nuo jų gali nukentėti ir tie, kurie jų nenaudoja ir neturi.

Kaip žinia, Sovietai sutinka prisidėti prie atominės kontrolės, bet nesutinka, kad iš anksto būtų nustatyta baudmė tam, kas prasižengs. Jie reikalauja, kad baudmės nustatymas būtų valdikas Saugumo Tarybai. O ten juk veto!

Atsakymas Maskvos propagandai

Kaip atsakymą Višinskio pranešamam taikos planui, D. Britanija, Prancūzija, Libanas, Meksika, Olandija ir JAV JTO plenume pateikė rezoliuciją, kurioje kviečiama pašalinti atvirą ir pentosios kolonos agresiją pasaulyje. Joje sakoma, kad didžiausias pasaulyje nusikaltimas yra agresija — vistiek kokie ginklai jai panaudojami, visi kraštai kviečiami priimti JTO priimtą atominės kontrolės planą ir laipsniškai nusiginkluoti. O Sovietų rezoliuciją referentas olandas pavadino propaganda.

Ar bus Tr. Lie įpėdinis?

Svarstant TO generalinio sekretoriaus Lie įpėdinio klausimą pasiūlyti 5 nauji kandidatai: gen. Romulo, Filipinų užsieninių reikalų ministeris, du indai ir meksikietis. Rusai pasiūlė sutikimą su Romulo, meksikietis ir vienu iš Indų.

Austin spalio 25 d. pareiškė, kad JAV aktyviai (su veto!) priešinsis betkuriam kandidatui prieš Lie.

Spalio 25 d. Saugumo Taryba generalinio sekretoriaus klausimą perdavė plenumui, nes pati išėitęs nerado. Plenumas be ST rekomendacijos pagal statutą gen. sekretoriaus rinkti negali. Tačiau prileidžiama, kad jis gali pratesti esamojo veikimo laiką.

Kuriam taiką ir kalam ginklus

JTO chartos įsigaliojimo 5 m. sukaktuvių proga prezidentas Trumanas atsilankė plenume posėdy ir pasakė kalbą, kurioje apgailestavo, kad pasaulis per daug išleidžia ginklams, tad reikią rūpintis, kad būtų grįžta prie nusiginklavimo planų atstymo. JAV ir kitos taiką mylinčios valstybės dabar esą priverstos ginkluotis ir ginkluotiesiems laikams.

Ryšų su ta kalba primenama, kad JAV netrukus pasiūlysiat šios Atominės Energijos Komisijai pavadinti nusiginklavimo komisija ir perduoti jai visus nusiginklavimo klausimus. Tik, deja, neaišku ar nusiginklavimo klausimas būtų pavestas prieš metus mirusiajai komisijai ar ji būtų pirma prikelta iš numirusių.

Nauja sovietų "taikos" kampanija

JTO penkių metų sukaktuvių proga (X. 24.) sovietų atstovai JTO plenume pradėjo naują propagandos kampaniją, siekiančią įrodyti, kad tik viena Sovietų Sąjunga tebudi taikos sąjūdyje. Jie kelia 3 pagrindinius reikalavimus: paskelbti karo nusikaltėlių, kas pirmas panaudos atominę bombą, visus kraštus kviešti sumažinti ginklavinę trečdaliu ir pasirašyti taikos paktą penkiems didiesiems.

Ir vėl bus kalbų gaisrinamųjų laikų.

Rusai Jurgėlai neatsakė

New Yorko lietuviai labai nusistebėjo nesulaukę baltųjų rusų atsikrtime į LAIC direktoriaus Kosto Jurgėlos laišką, kuris buvo išspausdintas įtakingo laikraščio skiltyse prieš mėnesį. Jurgėla rusams užkrito jog raundonųjų ir baltųjų rusų imperalizmas visiškai nesiskiria. Be to jis perspėjo demokratams besivadinančius "baltagvardiečius" kad lai nesitiki rusų pavergtųjų tautų pagalbos nuversti raundonąjį carą, jei jie prieš tai nepripažins teisės patiems apsispręsti savo likimą. Pavergtosios tautos visai nemamo, padėti baltiesiems rusams ant savo sprando užsikrauti kitą "imperatorijų" — nesvarbu kokios spalvos jis bebūtų. alm.

Atsiėmė iš Rusijos atiduoti Korėjai

Du patruliniai laivai, kuriuos karo metu JAV buvo paskoline Sovietų Rusijai, pernai grįžinti spalio 23 d. atiduoti Korėjos respublikai.

Geriausias gynimasis — puolimas

I vakariečių kaltinamas faktas, kad Rytų Vokietijoje liaudies milicijos priedangoje sudaroma armija, Sovietų Sąjungai atsakė JAV, D. Britanijai ir Prancūzijai vienodomis notomis, kuriose sakoma, kad liaudies milicijos sudarymas esąs suderintas su Sąjunginių Kontrolinės Komisijos nutarimais, bet Sovietų Rusija turinti priminti, kad vakariečiai tai tikrai kurį Vak. Vokietijos armiją. Šių formacijų apginklavimas, organizacinė struktūra, karininkų apmokymas specialiose mokyklose, o taip pat reguliarios kariuomenės apmokymas ir dalyvavimas kariniuose manevruose kartu su okupacinėmis pajėgomis, viskas rodą, kad tai ne policija, bet kariuomenė. Tai esąs sulaužymas Potsdamo nutarimo Vokietiją demilitarizuoti. Sovietų Rusija negalinti to toleruoti, lygiai kaip ir trijų ministerių susitarimo Vokietijos karines pajėgas įjungti į Vakarų Europos pajėgas.

Kreipkitės į Sovietų Rusiją

I Prahos komunistinių kraštų konferencijos siūlymą sudaryti vieningą Vokietijos vyriausybę, Acheson atsakė, kad toks siūlymas turis būti adresuotas Sovietų Sąjungai.

Indokinijos — Kinijos pasieny vien komunistai

Kai prancūzų pajėgos pasitraukė iš Langson tvirtovės, Indokinijos siena nuo Kinijos komunistų liko neapdengta. Kadangi tuo pat metu pasitraukta ir iš Loc Binn, tai per mėnesį komunistams užleista 7 postai. Dabar prancūzai karščiuojasi, kad toliau nesitraukia nei žingsnio. Žinoma, jei pajėgos.

— SAIGON. — Komunistų pajėgos pradeda pulti paskutinę prancūzų tvirtovę Indokinijos šiaurės vakaruose — Leokay.

— SAIGON. — Šiaurės Indokinijos gubernatoriaus kreipėsi į JTO, prašydamas įsikšti ir pagelbėti Indokinijos problemas išsprendimą.

— LAKE SUCCESS. — Australijos užsieninių ministeris Percy, nagrinėdamas Višinskio siūlymus, pareiškė, kad atomo bombos panaudojimas prieš užpuolimą negali būti laikomas nusikaltimu, nes užpuolimas yra nusikaltimas.

— MANILA. — Susekta komunistinė organizacija, ruošusi 160.000 apmokytų vyrų sekancias metais Filipinuose padaryti perversmą.

— TEL AVIV. — Izraelyje tikimasi vyriausybės krizę baigti be naujų rinkimų.

Ir Prancūzai nori vaidmens

Iš Paryžiaus pranešama, kad užsieninių reik. min. Schuman netrukus paskelbsiąs naują Europos karinės vienybės planą. Būsią siūloma sukurti Europos kontinento atskirą armiją, į kurią įeity Atlantio paktą narių ir Vokietijos pajėgos. Vadovybė būtų bendra. Tuo būdu Europa gintų jos visos kariuomenė ir atskiras vadovybes turinčios JAV ir Kanados pajėgos.

Parinko taikos stebėtojų komisiją

JTO politinis komitetas į taikos stebėtojų komisiją, kuriamą pagal Achesono taikos planą, parinko kandidatus JAV, Prancūziją, D. Britaniją, Kiniją, Kolumbiją, Indiją, Iraką, Izraelį, Naująją Zelandiją, Švediją, Pakistaną, Urugvajų, Sovietų Rusiją ir Čekoslovakiją. Vad., jei plenumas tą siūlymą priimtų, o dėl to abejojti netenka, 14 narių komisijoje komunistinių kraštų atstovų bus tik du.

Rhee spiriasi

Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee nenori nusilenkti JTO komisijos sprendimui. Korėjos administravimo reikalui ir pasiryžęs sudaryti ten sąvą administraciją, kurios sąjungininkai, sako, nepripažins. Jie bijo, kad tokiame atveje komunistam bus duota pagrindo varyti propagandą, kad pietų Korėja nukariavo šiaurinę. Rhee yra labai artimuose asmeniškuose santykiuose su MacArthuru, tad klausimą tas dar labiau komplikuoja.

— WONSAN. — Pasirodo, kad Rusijos pasieny esančios Korėjos kasyklos buvo eksploatuojamos rusu.

— TOKIO. — Spalio 26 d. 50.000 amerikiečių kariuomenės daliniai, iš jų pačių, kurie kėlėsi Inchon, išsikėlė pietų korėjiečių užimame Wonsan poste, iš kur skubės prie Mandžurijos sienos. Iki šiol uostas buvo nenaudojamas, nes pilnas minų.

— BUDAPEŠTAS. — Kardinolo Mindszenty sveikatai labai pablogėjus, buvo pakviesti net 7 specialistai gydytojai. Vyriausybė nenorėtų, kad jis mirtų kalėjime ir esą net kalbų apie paleidimą.

— LONDONAS. — Marshallo plano vykdymo viršininkas Hoffman, pakelui iš JAV sustojęs Londono pareiškė, kad Europai pakaks ir duonos ir ginklų, jei nebūsią grįžta prie nacionalizmo dirbtinų barjerų prekybai, jei Europa įsijungianti į didžiulę rinką.

— VASINGTONAS. — Senato tyrimų komisija paskelbė, kad nuo Korėjos karo pradžios iš Japonijos išmugeliuota į kom. Kiniją 500.000 galionų tepamios alyvos. Ji buvusi gabinama į arti Korėjos esantį Mandžurijos uostą Tsingtao, iš kur lengvai galėjusi patekti į Korėją.

SPORTO ŽINIOS

Iš Toronto sporto klubo Vytis veiktos

Lietuviai futbolininkai paskutiniu laimėjimu prieš 7000 Club (3:0) užtikrino sau 3-čią vietą pirmojoje senorių grupėje. Pirmą vietą laimėjo Tartans komanda surinkusi 34 taškus, II-ji vieta atiteko Massey-Harris — 33 t., III-je vietoje paliko Vytis — 27 t., IV — Dentonia 22, V — Commodores 22 ir VI 7000 Club — 21 t.

Per dvejus pirmenybių ratus kiekvienas vienetas turėjo po 20 rungtynių. Lietuvių vienuoliktė I-me rate laimėjo 6 rungtynes, 3-ias baigė lygiomis ir 1 rungt. pralaimėjo. II-me rate laimėjo 5 r., 2 — sužaidė lygiomis ir 3 pralaimėjo. Bendras įvartijų santykis Vyties naudai 43:24. Per visas pirmenybes daugiausia įvartijų įmušo Assikankin (centro puolėjas) 16, A. Pulkauninkas 9, J. Žukas 6, Buta 4, Kižys 2, B. Astrauskas 2, V. Pulkauninkas ir Beresnevičius po 1.

Per visą pirmenybių eigą atsikiri žaidėjai žaidė (skaicius rungtynių): K. Lazauskas — var. 12 k., R. Velyvis 15 k., L. Kalinauskas 8, A. Akelaitis 17, J. Žukas 17, J. Goikas 14 (vėliau sužeistas), A. Supronas 15, A. Beresnevičius 10, A. Pulkauninkas 14 (vėliau sužeistas), B. Astrauskas 10 (sužeistas), R. Assikankin 12, V. Pulkauninkas 13, H. Paukstys 6, J. Luima 11, A. Buta 10, P. Puškorius 4. Atskirose rungtynėse dar talkininkavo A. Tėvelis, Z. Paulionis, o iš jaunių A. Smolskis. Prieš pirmenybių galį prisidėjo naujos pajėgos: A. Puškorius, A. Mikulskis, Kižys, V. Dobrovolskis ir Kalibatys.

Vyties futbolininkams prieš sezono uždarymą dar teks sužaisti dvejus finalines rungtynes prieš Earls Court Legion dėl Campbell Cup taurės nugalėtojo vardo.

● Lietuviai jaunieji pralaimėjo pusfinalines rungtynes prieš East York (1-5) dėl Bray Junior Cup taurės.

● Toronto liet. vyrų stalo teniso pirmenybėse dalyvauja 30 žaidėjų. Be pralaimėjimų kol kas eina Paškauskas ir Ramonis.

● Jau prasidėjo krepšinio sezonas. Vyties krepšininkai gavo eilę pakvietimų. Artimoje ateityje savo jėgas norėtų išbandyti Hamiltono latviai; Toronto miesto krepšinio asociacija met irgi sudarė sąlygas dalyvauti miesto pirmenybėse ir atsianti kvietimą. Pernai norint dalyvauti šiose varžybose reikėjo turėti savo salę.

Mūsų krepšininkai nutarė pasitenkinti dalyvavimu tik Bathurst-College Community Basketb. lygos pirmenybėse.

Spalio 22 d. pirmąsias rungtynes prieš St. Vlad's gimnaziją lietuviai pralaimėjo 31:39 (16:19). Už Vytį žaidė 1r taškų pelnė: Ignatavičius 15, Mackevičius 6, Naras 4, Kalibatys 4, Beržanskas 2, Duliūnas 0, Grybauskas 0. St. Vlad's pusei taškų įmetė: Bewsa 12, Gregoriš 9, Korn 8, Kozymk 8, Wowcik 2.

Tenka pastebėti kad pernai metais lietuviai žaisdami ukrainiečių dypukų vardu šioje lygoje laimėjo pereinamąjį taurę ir meisterio titulą. Šįmet varžybose dalyvauja 8 pajėgios komandos. Pirmenybės užtruks iki vasario pabaigos. Bus žaidžiama kiekv. sekmadienį išskyrus gruodžio 24 ir sausio 7 sekmadienius.

Rungtynės vyks dviejose vietose: St. Vladimir's Gym. 400 Bathurst St. ir UNF Gym. 297 College St. Kiekvieną sekmadienį bus žaidžiama po 2 rungtynes, pradžia 2 val.

Ateity lietuviai žaidžia: spalio 29 d. prieš Mustangs St. Vlad's salėje (pirmos rungt.), lapkričio 5 d. su St. Stan's College St. (II-ros rungt.), lapkričio 12 d. prieš juoslavus Coll. g. (II-ros rungt.), lapkričio 19 d. prieš West Toronto Bath. g. II-ros rungt. Jžg.

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, palaidai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Jūsų patogumui nauja

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

atidaryta 9 val. ryto — 7 val. vak. išskyrus pirmadienius. Skubų ir gerą patarnavimą atlieka prityrę Lietuvos kirpėjai. 867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave) TORONTO. Tel.: EL—6954. Sav. Br. Pakėnas

Western Jewellers Co.

priešais lietuvių bažnyčią. Pilnas pasirinkimas geriausių LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ, SIDABRO ir PARCELANO indų. Taisome visų rūšių laikrodžius ir smulkius aparatus su 1 metų garantija. Kviečiame atsilankyti!

Vyrų ir moterų rūbų siuvykla

BARCLAY CLOTHES

Lietuvis siuvėjas B. KUPČINSKAS diplomuotas 1949 m. Stuvimo ir kirpimo Akademijos Londone — Anglijoje. 840 DUNDAS ST. W. TORONTO. TEL: PL — 1795

TEL WA—6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- suvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis.

Nauja lietuviška valgykla Restaurant EUROPA
Didžiausias pasirinkimas įvairių patiekalų (12-18) rūšių pagamintų prityrusių virėjų. Jaukios patalpos.
Greitas patarnavimas. 756 Queen St. W. Toronto

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 p.p.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EL—6515

Dr. William J. Zinchesin
B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2—4.30 ir 7—9 po pietų.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

Lietuvis radio mechanikas
L. KOCIUS
949 DUNDAS ST. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691
priima pataisyti visų rūšių radio aparatus. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet
Pataisyti palikti galima bet kurio metu.

UKRAINEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
įsikūrę prieš 27 metus
CARDINAL & SON
366 Bathurst St. Toronto. Tel. WA—9954

NAUJA MODERNI LIETUVIŠKA
Vyriškų rūbų krautuvė
Paltai ir kostiumai paruošiami gatavi ir siuvami pagal jūsų užsakymą. Skrybėlės, megztukai, viršutiniai ir apatiniai baltiniai, kojinės, pirštinės ir kt.
— Visų dalykų didelis pasirinkimas. —
Kainos lietuviams — geriausios. Prašoma atsilankyti ir įstikinti dėl jums daromų nuolatų.
Sav. C. SALMONAITIS
DERBY MEN'S SHOP
2576 YONGE ST. TORONTO TEL: HY—9624

VISIEMS LIETUVIAMS
Vestuvines nuotraukas nemokamai
fotografuoja tik
LUNA foto studija
575 WELLINGTON ST. W. TORONTO. TEL. PL 5717

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamichaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO.

Tel. LO-1438

Užėikite —

prie Jūsų bažnyčios

932 Dundas St. W.

Toronto

J Kudlowsky

- LAIKRODŽIAI
- BRANGENYBES
- PAPUOSALAI

Taisomi visų rūšių laikrodžiai

Kas nori namus arba biznį pirkti

arba parduoti, kreipkitės į mus. Rasite teisingą ir nuostabią patarnavimą. Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

Robert P. Rice Real Estate
888 College St. Toronto. Tel. LA 1277

DEMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus, ūkius, viešbučius kreipkitės į:

FRANK PSZON

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Ištaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone. Čia jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Lietuviška rūbų valykla

RE-NEW

Prosiname ir taisome. Paimame ir pristatome į namus. Sav. J. SINKŪNAS — 415 RONCESVALLES AVE. (prie Howard Pl.) Toronto. Tel.: LL-1451.

MARGIS DRUGS

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)
Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniški vaistai. Peruošiami vaistai pagal receptus.
Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas **MU-9543** Pristatoma į namus **visame Toronte** Telefonas **MU-9543**

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVĖ

Intersection Body & Fender Repair

"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.
2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO-1509

Susirgus kreipkitės į

YARMEY CLINIC

slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

VASAROS PAPIGINTA KAINA

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas lietuvis Augustinas Underhill (A. Underhill)
Telefonas RA 4414 304 Sarkville St. Toronto

"Reikiškie jausmus gelėmis — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

/estuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gelės bei vazonos

Sav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO

IVAIRENYBĖS**Kanados specialioji brigadoj trūksta drausmės**

Kanados vyriausybė šalia reguliarios krašto armijos, yra suorganizavusi iš 9.000 vyrų specialią brigadą, kuri skirta JT karinėms jėgoms paremti. Brigados vyrai — savanoriai. Deja, kaip Otavos kariniai sluoksniai praneša, brigadoje pastreikė itin nemalonūs nedrausmingumo reiškiniai. Iš turimo brigados 9.000 vyrų sąstato vieno savaitgalį pasigesta net 703 vyrų negrįžusių į tarnybos vietą. Iš negrįžusių net 100 laikytini tikrais dezertyrais, nes jie nepasirodė brigados būstinėje ilgiau kaip 21 dieną.

Ryšių su nedrausmingumo reiškiniais, krašto apsaugos ministeris Claxton yra davęs pabrėžiamą peržiūrėti drausmės ir tvarkos nuostatus.

Kaip krašto apsaugos ministerijos oficialus kalbėtojas praneša, Kanados armijoje pamašus reiškiniai jau kartoja nuo 2-rojo Pasaulinio karo laikų. Esą, 1944 m. gruodžio mėn., paskelbus Kanadoje mobilizaciją, iš 15.600 vyrų net 7.800 šaukiamųjų neprisitaė į šaukimo punktus, o 1945 m. sausio mėn. — dar 6.300 vyrų buvo neprisitaė į nurodytus dalinius. Gi karui pasibaigus, buvo suskaičiuota, jog 26.400 vyrų, tinkamų karinėms operacijoms, buvo nepaklausė šaukimo, dezertyravę iš dalinių arba negrįžę "iš atostogų". 1946 m. vyriausybė vis dėlto paskelbė tiems vyrams "amnestiją" ir jie nebuvo nubasti.

Bet laisvės kraštas vis lieka laisvės kraštu. Krašto aps. min. Claxton dėl tų negrįžusių buvo pasisakęs gana griežtai, bet po kelių dienų buvo priverstas viską atšaukti ir atsiprašyti. Esą, visi jie grįžė, o buvę užtrukę tik dėl to, kad sužinoję, jog karas Korėjoje baigiamas, manė, kad jie neberekalingi, atsisleptys ruošėsi "demonstruoti".

Pr. A.

Reliatyvumo teorija

— Mamyt, kodėl taip mažai pinigų man duodi?
— Bet tai ne tau, tai Marytei.
— Marytei? O kodėl tiek daug?
— Ar tėvai turi susirūpinti, jei vaikas nepajėgia suskaičiuoti daugiau 10?
— Ne! Juk sūnelis galės būti bokso teisėju.

Pirmos eilės lenkiška rankinė

Telefonas AD 0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY RŪBŲ VALYMAS

Mes paimame iš namų ir pristatome.
Darbas garantuotas. Kainos neaukštos.
205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. — Garantuotas darbas, priimanamos kainos. Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Dėmesio!

LAIKRODININKAS Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dėbūvė turi dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti. Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

EUROPEAN WATCHMAKER

762 Queen St. W. Toronto, Ont.

Stalinas atsakė į Trumano kalbą

Kaip žinome, prez. Trumanas neseniai lankėsi pas gen. Mac Arthurą ir, grįžęs iš kėlonės, pasakė reikšmingą kalbą, kurioje tarp kitko pasakė: "Sovietų Rusija pozityviu būdu teigdo savo taikos intencijas. Tepakelia ji geležinę uždangą, teatidaro kelius laisvai informacijai ir teprisideda prie Amerikos plano atominę energiją kontroliuoti".

Juokdarybos sluoksniai iš patikimų šaltinių praneša, jog Stalinas, užgirdęs tą kalbą, sušaukė politbiuro posėdį ir pasakė savo sebrams šitaip:

— Hm, labai "razumnas" tas Trumanas! Jeigu mes prisidėsime prie plano atominę energiją kontroliuoti, reikės atšaukti iš užsienio visus atominius šnipus, ir pas mus atsiras begalės bedarbių. O jeigu pakelsiu geležinę uždangą — visi gyventojai pabėgs į vakarus! Tai ką tuomet aš vienas darysiu?

Komjaunuolis į bažnyčią neina!

Mums lietuviams komjaunimo, kaip ir iš viso komunistų, santykis su bažnyčia visai aiškus. JAV ir D. Britanijoje daugelis dar mano, kad karo metu Rooseveltui duotieji Stalino pažadai buvę tikri ir kad ten valia yra tikėti ar netikėti. Anglų spauda šiomis dienomis paskelbė iš "Komsomolskaja Pravda" vienos bylos santrauką, aiškiai rodančią, kur komjaunimas vedamas.

Tužas Karaliaučiaus — "Kalinigra" srityje gyvenęs komjaunuolis įsimylėjo mergaitę ir norėjo ją vesti, bet ta sutiko už jo tekėti tik tokiu atveju, jei jungtuvės įvyks bažnyčioje. Jaunuoliui atrodė, kad tai yra nesuderinama su komjaunolishkumu ir jis paklausė patarimo "Komsomolskaja Pravda" redakcijai. Redaktorius atsakė, kad tai būtų su komjaunolio ideologija nesuderinamas "religinis prietarų palaikymas". Negana to, priekibę prie viešai iškelto klausimo, paskelbė savo laiškus tuo klausimu bent keli pavieniai ir kelios grupės komjaunuolių, kurie ysi šaukia tą patį, o kažkurie net priekaitauja vietos komjaunimo sekretoriui, kad jo apygardoje gali atsirasti jaunuolių, kurie šitokią klausimą kelia. Komjaunuoliui,

girdi, ir į galvą negali ateiti mintis, kad tai būtų galima. Anglai ir daro išvadą, kad komjaunimo organizacija yra ateistinė ir sąmoningai kovojanti už ateizmą. O kam gi tai buvo kada paslaptis?

Ąpsivylė

Į turtuolio kabinetą įeina tarnas ir nusilenkęs taria:

— Gaila, esu priverstas tamsią apšviesti.

— O kodėl? — klausia turtuolis.

— Dėl to, kad tamsta mani nebeapsitiki.

— Kaip tai? Klysti, mano bičiuli. Juk vakar išvykdamas iš miesto net palikau namie kasos raktus.

— Teisingai, pone, bet raktai netiko kasa...

Kavinės rūbinėje

Vienas išsėmantių svečių rūbų sargai:

— Bet tai ne mano skrybėlė. Kuris čia asilas man sukeitė?

— Nežinau, pone. Bet jei nepastebėję užsidėję, jo galva turėjo būti kaip tamstos.

Jis žino

Mokytoja: — Kazik, ar tu žinai, kas išeina iš berniukų, kurie žaisdami kamuoliukais negrįžti kalba?

Mokinys: — Taip, panelė mokytoja, išauję jie žaidžia golfą.

Dantistas**Dr. Chas. OKUN**

838 Dundas St. W. Toronto (kampus Euclid Ave).
Pirma vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

"EUROPA" FOTO STUDIO

615 Queen St. W. Toronto
Telef. WA 6848

Mūsų specialybė: vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai.
Darbas pirmos rūšies.

SHIFF'S

VALYMAS —
PROSAVIMAS —
PATAISYMAS —
Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas ELgin 8649

BR. BUKOWSKA, R. O.
AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir piltikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienais pagal susitarimą 55 St. John's Rd., W. Toronto. (kampus 94 Laws St.) Tel. LYndhurst 0052

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiemis aktyviesiems. Išdiria aktyvius, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

Pašalino iš parlamento kleboną

Jau nuo 1801 m. Anglijoje veikla įstatymas, neleidžiantis parlamento nariui būti klebonui. Spalio 19 d. parlamentas pašalino iš savo tarpo airių kleboną konservatorių I. MacNamaway, išrinktą Belfast West. Ten turės būti nauji rinkimai. Pagal įstatymą jis dar turėtų sumokėti baudos po 500 svarų už kiekvieną parlamentą sėdėtą dieną, bet valdančios partijos lideris pareiškė, kad būsiąs pasiūlytas įstatymas, kuris jį nuo tos baudos paluosuos.

Vyskupas ir ūkininkas

Naujai išvestas vyskupas atsilankė savo tėviškoje, kur ta proga buvo suruoštas balius. Tarp daugelio svečių nemažai buvo ir vyskupo jaunystės draugų.

Vienas ūkininkas, primindamas vyskupui kartu praleistas jaunystės dienas, sako:

— Taigi, vyskupeli, vaikais būdami kartu gamėme kiaules.

— Aš ir likau piemeniu, — atsako vyskupas, — tik dabar ganau avis.

Su vištom

— Na, užteks, Jonuk. Jau laikas gulti. Kai aš buvau mažylė kaip tu, eidavau gulti su vištom.

— Bet kaip tu, mama, nenukrisdavi nuo laktų?

Duodu metus laiko

— Na, žmonele, ką tau nupirkti vardinėms?

— Nežinau, duok laiko pagavoti.

— Gerai. Duodu tau laiko visus metus.

Dr. F. W. TICKETT

GYDYTOJAS ir
CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2—3 ir 7—9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

Aš užmuštas, pagalbėti negaliu

Vieno Izraelio Galilejos miestelio gyventojai praėitą savaitę gavo surištą plėną. Ir tai ne dėl pieninės kaltės.

Kai pieno išvežiotojas pastiekė tiltą, karys sargybinis jam pareiškė:

— Atsiprašu, per tiltą tamsa dabar negali važiuoti. Čia vyksta karo manevrai ir tiltą tik ką susprogdino lėktuvai. Tamsai teks palaukti, kol pionieriai jį atstatys.

Pieno išvežiotojui atrodė, kad kareivis pablūdęs ar juokus krečia, tad jis kreipėsi į netoli tilto ant pievutės gulintį karininką.

— Gaila, aš esu "užmuštas" per lėktuvų puolimą ir tamsta pagalbėti negaliu, — atsakė karininkas.

Ką darys, teko laukti, o plėnas ir apgijo.

Dami šeimą

Trečių valandą rytą policininkas prie vieno durų randa ant šaligatvio sėdintį solidų poną ir klausia:

— Kodėl dabar Tamsta čia sėdi?

— Matot, išeidamas pamiršau raktą, tad laikiu, kol grįš žmona ar vaikai.

Aš ne vienas

Mokytojas: — Nesuprantu, kaip žmogus gali padaryti tiek daug klaidų, kaip tu šį viengūdavinį sprenddamas.

Mokinys: — Aš ne vienas, pone mokytojau. Man padėjo tėvelis ir sesutė.

HOLLYWOOD CLOTHING

Naujos mados vyriški redeningai ir žieminiai paltai

\$ 18.50 — \$ 43.50

Šešios spalvos jūsų pasirinkimui

500 dėvėtų ir naujų kostiumų

specialus išpardavimas nuo \$ 8 iki \$ 40

270 Queen St. W. (prie Beverly) Toronto

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B. A., D. D. S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building
Telef.: AD-6373 Toronto

Stanley Shoe Store

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE).

1438 Dundas St. W. Toronto (prie Gladstone)

Lietuvis Radio Technikas

taiso įvairius radio aparatus. Paima ir pristato į namus.

Skambinkite tel. RO-3973 Nuo 6 — 9 val. vak.

Algis Stanėnas, 181 Blackthorn Ave. Toronto..

LIETUVIAI, kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsitikrinti rytojų,

PIRKITE TABAKO ŪKIUS

Turime didelį pasirinkimą įvairaus dydžio ir įvairių kainų ūkių. Taip pat turime pardavimui gėzolino stočių, krautuvų, namų ir t.

ŪKIŲ PIRKIMO SĄLYGOS: Įmokama sutarta suma, o išmokėjimas — 1/4 nuo metinių tabako pajamų.

J. W. KOCIUK
REAL ESTATE BROKER

Platesnių žinių kreipkitės į V. Treigis, R.R. 1 Simcoe, Ont.
Tel. 9 ring 2, Delhi, Ont.

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gėzoni ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas. Duodama lengvam išsimokėjimui.

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EL-6509

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL-7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lighthouse Ave. Toronto

Lietuvis fotografas A. GARBENIS

LAFAYETTE STUDIO 2182 Dundas St. W. Toronto

Naujai atvykusiems lietuviams

laikina nuolaida — vestuvių nuotraukos \$12 už tuziną

Prieš atėdami, skambinkite: KE-5364

MONTREALIEČIAI!

NEPRALEISKITE MALONIOS IR KULTURINGOS PROGOS! Visi šį šeštadienį atsilankykite į

Lietuviškų dainų, operų arijų, meniškojo šokio ir muzikos Didelį Koncertą

Šio koncerto plačią ir labai įdomią programą išpildys plačiai žinomi ir mūsų mėgiami artistai Lietuvos Operos Teatro solistai:

IZABELĖ MOTIEKAITIENĖ iš Čikagos, BRONIUS MARIJOŠIUS iš Toronto, KAZYS SMILGEVIČIUS, pianistas, JONĖ KVIETYTĖ, išraiškinio šokio solistė iš Montrealio.

Po koncerto vyksta BALIUS su šokiiais, griežiant džazo kapelai LITHUANICA, kartu veiks BUFETAS su užkandžiais, vynu, alumi ir kitais lengvais gėrimais. Svečių patogumui atskiri staliukai jaukiose ir gražiose salėse. Koncerto pelnas skiriamas naujosios Aušros Vartų parapijos naudai. Koncertas — baltis įvyksta šeštadienį, lapkričio 4 dieną, LASALLE HALL salėje, 5855 Verdun Ave., Verdun (Susisiekimas Atwater autobusu ir tramvajais 58 ir kt.). PRADŽIA: 7 val. 30 min. vakare. ĮEJIMAS: \$1.00

TORONTO, Ont.

Vėlinių pamaldos

Toronto lietuvių bažnyčioje Vėlinių diena prisiminti pamaldos už mirusius įvyksta:

Vėlinių dienos išvakarėse, trečiadienį, 8 val. vakare prie Iteuviška trispalvė papuošto katalafio ekzekvijos pamokslas ir iškilmingas Libera.

Lapkričio 2 d., Vėlinių rytą, šv. Mišios už mirusiuosius: 6 ir 7.30 val. skaitytinės, o 10 val. iškilmingos giedotinės. Vakare 7.30 val. už mirusiuosius bus kalbama rožančius.

BSF Valdybos pranešimas

Naujai Bažnyčiai statyti Fondo valdyba maloniai praneša, kad sekmadienį, lapkričio 5 d. lietuvių bažnyčioje per visas pamaldas Bažnyčios Statymo Fondui bus daroma rinkliava. Fondo valdyba prašo, kad parapijiečiai bažnyčios statymui aukas malonėnų įdėti į vokučius, užrašant ant jų savo pavardę ir adresą, kad vėliau būtų galima aukotojams išduoti pakvitavimus.

Padėka

Toronto liet. R.K. Bažnyčios Statymo Fondo valdyba širdingai dėkoja visiems aukojusiems (sumoje \$123.62) Bažnyčios Statymo Fondui Kristaus Karaliaus minėjimo proga šv. Elenos parapijos salėje. Ačiū!

BSF Valdyba.

"Dainos" susirinkimas

Dainos grupės mėnesinis susirinkimas įvyksta lapkričio 3 d., 8 val. vak., pas narę L. Novogrodskienę, 49 Dovercourt Rd. Visos narės prašomos atsilankyti.

Antibolševikinis vad. spalio revoliucijos minėjimas, rengiamas visų iš rytų Europos kilusių tautų organizacijų, atidėtas.

Kristaus Karaliaus šventė

Toronto Kristaus Karaliaus šventė ir šiemet buvo paminėta ne tik bažnyčioje, bet taip pat atskiru aktu šv. Elenos bažnyčios salėje.

Minėjimas buvo pradėtas tu rininga ilga Otavos universiteto profesorius Dr. A. Paplauskas — Ramūno paskaita, kurioje koledžas, apibūdina Kristaus Karaliaus esmę bei prasmę, ryškino XX amž. žmogaus santykį su Kristaus karalyste — krikščionyste.

Po paskaitos meninėje dalyje dalyvavo solistė A. Ščepavičienė, smuikininkas prof. Kairys, aktorė Kačanauskienė, kuri buvo ir pranešėja, ir solistas Br. Marijošius.

Nors graži "indėnų vasaros" diena vyliojo į laukus ir parkus, tačiau salė buvo pilnutėlė.

Prasideda kulinarijos kursai

Lapkričio 4 d., šeštadienį, 5 val. vak. parapijos salėje įvyksta anksčiau skelbtų kulinarijos kursų pirmoji paskaita. Ji užsi-tės 2 val.

Visos užsiregistravusios kviečiamos punktuotai atvykti. Pradžioje bus aptarta paskaitų ir praktikos darbų tvarka.

Kursus veda p. Zdaržinskienė.

Rengėjos.

Toronto spauda apie Čikagos merginų chorą

Beabejo rengėjų nuopelnas, kad berods nei vienas lietuvių koncertas nerado taip platūs atgarsio Toronto anglų spaudoje, kaip "Dainos" grupės su rengtas Čikagos merginų A. Steponavičienės choro koncertas, kurį paminėjo didieji dien-raščiai, vertindami labai palankiai. Gl. and Mail korespondentas L.S. rašo, gavęs įspūdžio, kad choras rodo vaisius

didelių studijų ir rūpestingų pratimų. Choras visais atžvilgiais pasirodė gerai išsėlyrus viršūnes. O vis dėlto visumoje tai buvęs pirmklasės dainavimas.

The Telegram korespondentas, ilgokoje recenzijoje, priminė rengėjas ir choro sudėtį bei repertuarą, daro išvadą, kad atskiri balsai geri, bet tobulumas ypač pasireiškia chorale. Kaip gal ekspresyviausį dalyką korespondentas iškelia Šimkaus "Aš augau pas tėvelį". Iš duetų išsikiria soprano ir mezo sudainuotą Paulausko "Nesek sau rožės prie kasų". Pagaliau korespondentas primena nuostabią programos įvairumą, net prieštaraudamas Gl. ir Mail korespondentui, sakydams, kad Handelio "Eime šokti" net pačiose viršūnėse buvęs tobulas.

Padėka

Parapijos vardu nuoširdžiai dėkoju prisidėjusiems prie Kristaus Karaliaus šventės minėjimo: paskaitininkui prof. Dr. A. Ramūnui, solistams A. Ščepavičienei ir B. Marijošui, smuikininkui prof. Stp. Kairiui, pianistei Damutei Rautens ir aktorei Kačanauskienei. Gili padėka kagietei A. Steponavičienei, jos vadovaujamai mergaičių chorui bei muzikui A. Kučiūnui, pagiedojusiems pamaldų metu bažnyčioje.

Kun. P. Ažubalis.

Gausios vestuvės

Praėjusį šeštadienį, spalio 28 d., Toronto lietuvių bažnyčioje susituokė keturios poros: Antanas Dobrovolskis su Adele Radavičiute, Kazys Tuba su Klaudija Kraučiuokaite, Juozas Vilkauskas su Elena Germanavičiute, Leonardas Kalinauskas su Marija Baranaukaite. Paskutiniose vestuvėse jauniejai ir visi pajamniai buvo apsirengę skautų uniformoje.

Akcininkų susirinkimas

Lapkričio 5 d., sekmadienį, 6 val. v. "T2" patalpose šaukiamas visuotinis KKKK D-jos Spaustuvės Fondo akcininkų — šėrininkų susirinkimas, kuriame bus įprastų dienotvarkės punktų bus:

1. Svarbus Fondo valdybos pranešimas.
 2. Statuto svarstymas ir priėmimas.
 3. Board direktorių rinkimas.
- Visi akcininkai kviečiami atsilankyti. Negalintieji atvykti prašomi įgalioti raštiškai kitus dalyvaujančius susirinkime akcininkus.

Liet. SF Valdyba.

Maž. Lietuvos Bičiulių dr. ja

Toronto lapkričio 5 d. 4 val. 30 min. p.p. lietuvių parapijos salėje rengia paskaitą apie Mažosios Lietuvos lietuviškumą. Paskaitą skaitys prof. dr. Šapoka. Tuoj po paskaitos bus Mažosios Lietuvos Bičiulių dr. jos narių susirinkimas.

Prašoma kuo skatlingiausiai dalyvauti kaip narius taip ir visą lietuvišką visuomenę susipažinti su tais žmonėmis ir teritorija, kuri turės būti mūsų valstybės dalis.

MLB dr. ja Toronto.

Kalėdinės giuntos ir užjūr

Kanados pašto valdyba praneša, kad Kalėdinų laišku paskaitininkui į Angliją paskutinis terminas — gruodžio 1 d., siuntinių — lapkričio 22 d. Į Europos kontinentą laiškas paskutinė data lapkričio 28, o siuntiniams lapkričio 14 d.

Siuntiniai gali būti iki 20 svarų ir turi turėti užrašą "Gift Parcel". Jei juose yra maistas, apdrausti negalima. Prie visų siuntinių turi būti miltų deklaracijos ir jų vertė negali viršyti \$25, jei neturima eksporto leidimo.

Hallove'ėn

Taip vadinasi Kanadoje ir JAV spalio 31 d. vaikų keliama trukšmas, daug kam iš mūsų daręs keisto įspūdžio.

Hallove'ėn reiškia Visų Šventų šventvakarį, Hallove even, kurio angliški papročiai iš dalies primena mūsų lietuviškuosius Trijų Karalių arba Užgavėnių papročius, kada taip pat vaikščiojama "išmaldarui" ir taip pat piktai atsiliginama, jei kuriuose namuose nieko negautama. Reikia dar priminti, kad mūsų Kalėdų meto burtai, ypač vedybų būrimai, anglų plačiai praktikuojami tik Visų Šventų išvakarėse.

Asmeniško pobūdžio ar politinė žmogudystė?

Spalio 26 d. Toronto, Queen ir Cameron g. kampe, ukrainietis Pika peršovė savo tautietį Bortnik, kuris tą pačią dieną mirė. Pika užėjęs į gretimą įstaitą, paskambino policijai, pranešdamas ką padaręs ir prašydamas pasiųsti ambulaną.

Savo žygi Pika aiškina šitaip. Jis reguliariai siųsdavęs pinigų į Ukrainą savo dukrai, iš kurios betgi negaudavęs jokių laiškų išskyrus formalias sausas padėkas, kurias, o nuomone, surašydavęs Borinik, komunistas, dukters laiškus sulaukydamas. Ir šį kartą jis reikalavęs atiduoti laišką, grąšinęs iššoves.

Kiek čia yra pagrindo, sunku pasakyti. Beabejo patiškęs vėliau. Bortniko bute rasta daug laiškų iš Sovietų Rusijos ir jos pašto ženklų kolekcija, bet laišškai dar neištirti.

— SIMCOE. — Šių metų Ontario tabako derlius kaina nusistatyta 44 centai minimumu. Už 1949 m. derlių buvo mokama po 42,33 cent. svarui.

Paskutinės pasaulio žinios

Kauno "arkivyskupas" Maskvoje

UP korespondentas iš Maskvos paskelbė, kad ten vykstančioje "taikos šalininkų" konferencijoje kalbėjęs ir Kauno arkivyskupas, pagal kitą variantą gen. vikaras ir kancleris, Msgr. Juozas Stankevičius, ragindamas visus krikščionis kovoti prieš Amerikos agresiją Korėjoje ir jungtis prie Sov. Rusijos vadovaujamojo taikos judėjimo.

Kad Kauno arkivyskupas dabar gyvena Austrijoje, visi žinome. Kas dabar valdo arkivyskupiją, tikrai nėra žinoma. Žinoma, kad kan. Juozas Stankevičius prieš keletą metų buvo kapitulos išrinktas vyskupijos administratoriu, bet buvo taip pat žinių, kad jis buvo išvežtas į Rusiją. Iš kur jis dabar buvo atvežtas į Maskvą — iš Lietuvos ar iš tremties Rusijoje, sunku tikrai pasakyti. Bet jo pareikimo kilmė tikrai aiški. Jis beabejo ne sava valia padarytas.

Romos katalikų spaudos agentūra CIP paskelbė, kad kun. J. Stankevičius nėra nei Kauno arkivyskupijos vikaras, nei kancleris, nes arkivyskupas jo nėra paskyręs, bet arkivyskupui esąs gerai pažįstamas kaip geras ir pamaldus kunigas, kuris savo noru negalėtų padaryti jam Maskvos primetamų pareiškimų.

Pastebėtina, kad anojė konferencijoje minimas dalyvavęs ir Armėnų bažnyčios patriarchas.

— OTAVA. — Kanados Generalgubernatoriaus feldmaršalo su Barbara Stanwyck akto paliekamas pareigose dar vieniems metams.

JAV ir Kanados karinė gamyba suderinta

Spalio 26 d. Vašingtone pasirašytas didelės reikšmės susitarimas, kuriuo JAV ir Kanada sujungta ištekliai ir priemonės bendrai suderinti karinei gamybai. Visa tai yra išreikšta 6 punktuose:

1. Kaip galima greitesniu laiku turi būti pašalintos visos kliūtys, kurios kliudo tarp abiejų kraštų reikalingam ginklų bei karinių medžiagų pasikeitimui.
2. Sudaryti abiejų kraštų gyvybiškai reikalingų dalykų pūpinimo bei gamybos planą, kuris palengvins darbą.
3. Jei bus reikalinga, abi šalys įves žaliavų ir reikmenų paskirstymo suderintą kontrolę.
4. Kiekvienas kraštas įves saviesiems santykiams tinkamą kontrolę, bet susitarus su antru kraštu, kad nepažeistų jo reikalų.
5. Abu kraštai keisis karinės gamybos srities technikos žiniomis, išskyrus atominės energijos sritį.
6. Jei vykdamas susitarimą kils kokių finansinių ar politinių neaiškumų, dėl to tarsis abiejų kraštų atitinkami organai.

Pagal Kanados atstovų pareiškimus, Kanadoje pirmoji kontroliuojamoji medžiaga bus nikelis.

Tuojau paskirs Atlanto S-gos vadą

Vašingtone posėdžiaujanti Atlanto Sąjungos valstybių vadovybė nutarė kaip galima greitesniu laiku paskirti jungtinių karinių pajėgų vadą. Kandidatų vis dar tebeminimas gen. Eisenhower, nors oficialiai dėl to nėra pareikšta nieko.

TORONTIEČIAI!

Toronto Lietuvių Vyrų Oktetas, vadovaujamas Vaclovo Verikailio, šį šeštadienį, lapkričio 4 dieną. 7 val. 30 min. vakare, Ukrainiečių salėje 404 Bathurst. St. rengia

DAINU ir MUZIKOS KONCERTA

PROGRAMOJE: TL Vyrų Oktetas, L. Op. solistė Marija Vilčiauskaitė, solo dainuoja Vaclovas Verikaitis, smuikininkas Stepas Kairys. Akompanuoja Danutė Rautens.

Po koncerto, gerai kapelai grojant — ŠOKIAI

TORONTIEČIAI!

Gauti švediški žuvėlių (kilų) konservai

ATSTOVAS W. KOPPEL, estas

609 Yonge St. Toronto

Užsakykite telefonu PR-4596

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĘ — KALBINĘ PAGALBĄ

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė III aukšte, 716 Lansdowne. Tel. LA 2490.

Reikalingi specialistai-ės

tautinių juostų audėjos, keramikai ir sugebantieji daryti rankdarbius iš sidabro ir kt. medžiagų.

Art Handicraft — sav. W. Koppel, estas, 609 Yonge St. Toronto. Telefonas PR-4596

NESIGAILESI

Jei pasitarsi prieš pasirašydami namų pirkimo — pardavimo dokumentus

Br. SERGAUTIS vertėjas

tarpininkaujantis įvairiose įstaigose, padeda sutvarkyti imigracijos reikalus, daro vertimus.

Kreiptis 9-3 val. p.p. 9 Irene Ave. Toronto. LO3563

Išnuomojamas kambarys su teise naudotis virtuve. 168 Concord Ave. Telef. OL 4554.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, I aukšte, su baldais. 176 Argyle St.

Atitaisymas

Praeitame "T2" Nr. "Verslo padėkoje mūrinių kursų vedėjo pavardė išspausdinta klaidingai — Adomaitis. Turėjo būti Adomavičius. Atsiprašome.

VESTUVĖMS, KALĖDOMS ir GIMIMO DIENAI DOVANAS

geriausiai pirkti europietiško meno ir rankdarbių gamybos — prekybos įmonė

Art Handicrafts — Walter Koppel

609 YONGE ST. TORONTO. Telef. PR-4596
Savininkai — estai.

Čia parduodami:

- meniškai ranka išpuošti odos išdirbiniai
- sidabro ir auksu meniškai išdirbiniai
- keramikos ir porcelano išdirbiniai
- meniškai išpaušyti ir išdeguinti medžio drožiniai
- audiniai ir merginai
- europietiški baldai ir tt.

Prilimami užsakymai pagal jūsų asmenišką pageidavimą

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynus oras

Ketvirtadienį — Šeštadienį (XI. 2. — 4.)

1. Mama nešiojo triko — spalv. su Betty Grable, Dan Dailey

2. Persirengę angelai su Bowery Boys

Pirmadienį — Trečiadienį (XI. 6. — 8.) suaugusiems

1. Atsiprašau, klaidingas numeris su Barbara Stanwyck, Bart Lancaster

2. Sussana Pass — spalv. su Roy Rogers, Trigger

LINKSMI IR IDOMŲ PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą. Duodamos anglų kalb. pamokos ir konversacijos pažengusiems

A. BAJORINAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont.

Tel. ME896 9851

Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val., išskyrus sekmadienius ir šventadienius.